

Mwer dxihtsi nin baca'h San Pahblu loh bwiinn Corintu

GuelrgahpaDxiohs

¹ Na'h Pahblu naan tuhbi pooxtla xteenn Jesucristu laasii gulii Dxiohs na'h tin gulu'yi'hn xchi'dxyi Ñi'h la'h ra' bwiinn, nee neezaa Sóstenes nin naa tuhbi bwihtsi za nu'h loh xchi'dxyi Dxiohs; ² raca'h nu dxihtsi rii' loh tu nin bagwachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, nin naa ra' bwiinn xquido' Dxiohs loh guihdxyi Corintu. La'htu nin ba bazuhnayaa Jesucristu la'n lasto' ra' ñi'h laasii pur nin gwachiisto' tu xchi'dxyi Ñi'h. Nee la'hza tu cun neezaa garaa snuhn ra' bwiinn ra' nin gwachiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu loh gaduhbitii' guidxyiyuh, garaa tu naa tu xpwiinn Dxiohs nin naa Daada xteenn garaa ra' nu'h. ³ Rachina'ba nu loh Dxiohs nin naa Xtaada nu'h cun loh Daada Jesucristu gacanee ru Ñi'h la'h tu, gusacwachidxyii Ñi'h sto' tu.

Guelruhnntaa'yi xteenn Dxiohs pur xcweenta Jesucristu

⁴ Rudi'hi Zahn guelzuxchiilli loh Dxiohs pur xcweenta tu, nee pur guelruhnntaa'yi xteenn Ñi'h nin bani'hi Ñi'h la'htu pur xcweenta Jesucristu. ⁵ Pwihsi pur xcweenta za Ñi'h bani'hi Dxiohs la'htu garaaloh ra' cohsa za'ca ra', tin gu-luu'yi za tu xchi'dxyi Ñi'h neezaa tin gacabwa' za'ca tu xchi'dxyi Ñi'h. ⁶ Zi'chi gahca za cun

ziga nabahan za'ca tu baluu'yi tu gwachii duxa sto' tu xchi'dxyi Dxiohs xcweenta Jesucristu. ⁷ Ni'chin llitii' dxia'dxi tu loh ra' dzi'n za'ca nin runi'hi Dxiohs, loh nin cabweeza tu loh dxyih ra' nin guibia'garii Daada Jesucristu loh guidxyiyuh. ⁸ Zuhnn nadxiipa Ñi'h lasto' tu hasta la'n dxyihyi nin guibia'garii Ñi'h loh guidxyiyuh, tin zi'chi ayi chyu bwiinn guidxeela xtuhlda tu. ⁹ Dxiohs nahpa ruza'loh Ñi'h xchi'dxyi Ñi'h; la'h Ñi'h gudihdxyi Ñi'h la'htu tin chuu tu loh xneziuh Llii'n Ñi'h nin naa Daada Jesucristu.

Xcweenta ziga cagabihyi ra' xpwiinn guido' Jesucristu

¹⁰ Rñi'n loh tu bwihtsi lasaa' ra'n, xcweenta Daada Jesucristu xteenn nu'h; gulgui'hnn tuhsi lligaaba, nee ayi taa'ha lasaa' tu sino que gulguibahannee lasaa' cun gulca'sto' lasaa' za. ¹¹ Rñi'n squii' loh tu bwihtsi lasaa'ra'n laasii la'h tuhbi bwiinn famihyi Cloé bie'nnaa loon ziga naa xcweenta tu cun llahn nin cazahcanee lasaa' tu. ¹² Pwihsi guiñi'zahn loh tu squii' laasii nuu ra' bwiinn nin rñi' ra': “Na'h naan tuhbi xpwiinn Pahblu”, ya snuhn ra' ba rahbi: “Na'h naann tuhbi xpwiinn Apolos”, ya snuhn ra' ba rahbi: “Na'h naan tuhbi xpwiinn Pehdru”, ya snuhn za ra' ba nin rahbi: “Na'h naan tuhbi xpwiinn Jesucristu.” ¹³ ¿Ta ruhnn tu lligaaba Jesucristu ziahan cwa'h naa Ñi'h?, o ¿ta ruhnn tu lligaaba Pahblu gucah loh cruhzi xcweenta xtuhlda ra' tu?, o ¿ta gurohbañihsa tu pur lah Pahblu? ¹⁴ Per zuxchiilli Dxiohs ayi ziahan dxi'h bwiinn baro'bañihsahn, sola la'h Crispu cun Gahyu baro'bañihsahn, ¹⁵ pwihsi

para ayi chuu nin guiñi' gurohbañihsa ni'chi cun laan. ¹⁶ Ni'chin sola baro'bañiisahn la'h ra' xfami-hyi Estéfanos, per ya loh delaanta ayi ga'nnahn gu nuu ru chyu baro'bañiisahn, ¹⁷ laasii Jesucristu ayi guxe'hla Ñi'h na'h para guro'bañiisahn, sino que guxe'hla Ñi'h na'h tin gulu'yi'hn xchi'dxyi Ñi'h xcweenta ziga guta'h Ñi'h la'h ra' bwiinn loh duhlida, per ayi rulu'yi'hn cun dxyi'dxyi guelnaantii', tin ayi guzia'tiin yihca dzi'n roo' duxa nin bwi'hnn Jesucristu chin guhchi Ñi'h loh cruhi.

Crixtu naa guelrnabwa' cun neezaa guelnasiin xteenn Dxiohs

¹⁸ Dxyi'dxyi ra' nin raluu'yi nu ziga guhchi Jesucristu loh cruhi tin guta'h Ñi'h la'h ra' bwiinn loh duhlida, naa ra'n zigazi dxyi'dxyi nin ayi xi gallu'yi para bwiinn ra' nin zeeza'bi loh duhlida, laasii ayi riachiisto' ra' ban. Per garaa ra' nu'h ziga zozah nu'h nez ta'h ra' nu'h loh duhlida, dxyi'dxyi ra' rii' naa ra'n guelrnabwa' xteenn Dxiohs para la'h ra' nu'h. ¹⁹ Squii' rahbi loh Xchihtsi Dxiohs:

Na'h zuxi'na'hn loh xquelnasiin ra' bwiinn ra' nin ruhnn lligaaba nahpa guelnasiin, nee zibwe'hecaazahn guelrahcabwa' xteenn bwiinn nin rahcabwa'.

²⁰ Ya nnahaxchi'h ¿cuun bwiinn nin naann duxa? ¿Cuun bwiinn nin naa mwehsu? ¿Cuun bwiinn nin rucha'galasaa' dxyi'dxyi xcweenta ra' cohsa xteenn guidxyiyuh rii'? Pwihsi guelnaann duxa nin nuu loh guidxyiyuh rii', la'h Dxiohs bwi'hnn biahca ra'n ziga zi cohsa naxihn ra'.

²¹ Ni'chin loh xquelnasiin Dxiohs, baca'bwa' Ñi'h ayi chyu bwiinn guidxyiyuh gaca dxiu'nbwa' la'h

Dxiohs cun guelnasiinsi xteenn guidxyiyuh rii', ni'chin nin gudxi'hyi Dxiohs xa bata'h Ñi'h bwiinn ra' cun xchi'dxyi Ñi'h tin riachiisto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h xcweenta Jesucristu. Ya ziga para snuhn ra' bwiinn naa xchi'dxyi Dxiohs ziga nin ayi gallu'yitii'.

²² Bwiinn Israel ra' xclaa'dzi ra' ba gwa'ha ra' ba sehn ra' xteenn nez llaa'ndxibaa', ya la'h ra' bwiinn griehgu rdxihyi ra' ra' ba guelnasiin, ²³ per la'hnu raluu'yi nu xchi'dxyi Jesucristu nin guhchi loh cruhzi, ya para la'h ra' bwiinn Israel naa dxyi'dxyi rii' ziga tuhbi dxiah nin rga'ha ñaa' bwiinn, ya ziga la'h ra' bwiinn ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel rwa'ha ra' ba dxyi'dxyi rii' ziga dxyi'dxyi mbah, ²⁴ per para la'h ra' bwiinn ra' nin gulii Dxiohs naa xpwiinn Ñi'h, ziga bwiinn Israel o bwiinn nin ayi naa ra' bwiinn Israel; para la'h ra' ba Crixtu naa guelrnabwa' cun guelnasiin xteenn Dxiohs. ²⁵ Pwihsi ziga nin ruhnn ra' bwiinn guidxyiyuh lligaaba naa guelmbah xteenn Dxiohs, ni'chi naa mahzi guelnaann duxa xteenn Dxiohs loh ziga xquelnaann ra' bwiinn guidxyiyuh; ya ziga nin rluu'yi gulliaa'ha jweersi loh xteenn Dxiohs, ni'chi naa mahzi jweersi roo' loh xjweersi ra' bwiinn guidxyiyuh.

²⁶ Bwiitsi ra'n, gulgahcabwa' Dxiohs gulii la'htu, nicala gulliaa'yi'hn tu naa bwiinn nasiin loh ra' bwiinn guidxyiyuh, nee nicala za gulliaa'yi'hn za tu nahpa guelrnabwa', nee nicala gulliaa'yi'hn za tu naa bwiinn nin gaca bwiinn lasahca. ²⁷ Per Dxiohs gulii la'h ra' bwiinn nin ayi xi gaanntii' tin gusia'hanxtuhyi ra' ba la'h ra' bwiinn ra' nin

ruhnn naanntii' ra'; la'hza Ñi'h gulii la'h ra' bwiinn ra' nin gulliaa' rnabwa' tin gusia'hanxtuhyi za Ñi'h la'h ra' bwiinn ra' nin ruhnn lligaaba rnabwa' duxa ra', ²⁸ nee la'h Dxiohs gulii la'h ra' bwiinn ra' nin ayi guilasahca ra' cun bwiinn ra' nin nunpa'h rwa'ha ra' bwiinn guidxyiyuh loh ra' ñi'h, tin gusia'hanxtuhyi Ñi'h la'h ra' bwiinn ra' nin nahpa balaaqui'hn guelrnabwa'yi'hn ra', ²⁹ tin zi'chi ayi chyubwiinn guunn nayaachi cun xcweenta gahca ba nezloh Dxiohs, ³⁰ ya la'h gahca Dxiohs bazuh la'htu loh Daada Jesucristu; baxe'hla za Ñi'h Jesucristu loh nu'h tin bazia'ñih Ñi'h la'h lasto' nu'h tin gahpa ra' nu'h guelnasiin xteenn Dxiohs, tin guibahan xnehza nu'h nezloh Dxiohs, tin gaca naya lasto' nu'h tin guzia'tii Ñi'h xtuhlda ra' nu'h. ³¹ Zi'chi bwi'hnn Dxiohs tin guzohba xchi'dxyi Ñi'h hasta rñi' squii':
 Sidela chyuulla xclaa'dzi guunn nayaachi,
 per gaca nayaachi ba loh dzi'n nin bwi'hnn Jesucristu pur la'hba.

2

Xchi'dxyi Crixtu nin gucah loh cruhzi

¹ Ni'chin chin bie'ldagalu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'htu, bwiitsi ra'n, bwi'hnañin sin nin tuhbi dxyi'dxyi guelnaann nee ayi guhcazan dxyi'dxyi nagahn ra'. ² Pwihsi chin guyuu'huhn loh tu, ayi guclaa'dzihn ñahcabwa' tu xilla stuhbi cohsa, sino que sola xcweenta Jesucristu, nin gucah loh cruhzi. ³ Badzihna'hn loh tu cun gaduhbi guelnado'laadzi xte'nnahn nee guyuu' guelrzaa' Zahn nagah ayi ñuzo'badxiahga tu

xchi'dxyi Crixtu, ⁴ per ya chin guñi'n nee balu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'h tu, ayi guñi'n dxyi'dxyi nasiin xteenn guidxyiyuh rii' loh tu, mas nin guñi'n loh tu naa cun dxyi'dxyi guelnasiin xteenn Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nee cun ziga naa guelrnabwa' xteenn Ñi'h, ⁵ tin ayi gaca guelriachiisto' tu xcweenta xteenn guelnasiin xteenn loh guidxyiyuh rii', mas gaca guelriachiisto' tu xcweenta xteenn xquelnabwa' Dxiohs.

Riu'nbwa' bwiinn la'h Dxiohs pur xcweenta nin ruluu'yi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'h ba

⁶ Rachiñi' za nu loh ra' lasaa' ra' nu'h nin ba zeezah xnehza loh xchi'dxyi Dxiohs dxyi'dxyi guelnasiin xteenn Ñi'h, per guelnasiin rii' ayi naan xquelnasiin ra' bwiinn guidxyiyuh nee nin ayiza naan guelnasiin xteenn nin rnabwa' loh guidxyiyuh rii' nin zadzihn dxyih ñichiloh. ⁷ Ni'chin mahs rachiñi' nu dxyi'dxyi rala'n xteenn Dxiohs, dxyi'dxyi rala'n nin nahpa Dxiohs desde chin nagahdxi cwiixchih guidxyiyuh, ni'chi naa para guibahan ra' nu'h loh guelña'ñih xteenn Ñi'h. ⁸ Nin tuhbi ra' nin rnabwa' loh guidxyiyuh rii' ayi rahcabwa' ra' ba xcweenta ra' cohsa ra' rii'; per sidela la'h ra' ba ñahcabwa' ra' ban, ayi ñuca'h ra' ba la'h Daada Jesucristu nin nahpa guelña'ñih loh cruhzi. ⁹ Per naa'han ziga nin caa loh Xchihtsi Dxiohs hasta rñi' squii':

La'h Dxiohs bwi'hnn cha'yi para la'h ra' bwiinn ra'
 nin ruca'hsto' ra' ñi'h la'h Ñi'h,
 ziga cohsa ra' nin nagahdxi chyu gwa'hatii',
 cun cohsa za nin nagahdxi chyu dxihntii',

cun ziga nin nagahdxi chyuu guunntii' lligaaba;
 cohsa ra' rii' la'h Dxiohs nugu'cha'yi para la'h ra'
 bwiinn nin gantsii'hi la'h Ñi'h.

¹⁰ Per la'h Dxiohs baluu'yi la'hnu'h xcweenta
 cohsa ra' rii' cun Spíritu Saantu xteenn Ñi'h,
 laasii la'h Spíritu Saantu naa nin rahcabwa' za'ca
 garaatii', hasta cun nee gahca za hasta cohsa ra' ru
 nin naga'tsi xteenn Dxiohs.

¹¹ Loh ra' bwiinn guidxyiyuh, ¿chyu ni'ca rah-
 cabwa' lligaaba nin ruhnn bwiinn? Pwihsi
 la'hgahca spíritu xteenn bwiinn naa nin rah-
 cabwa' lligaaba nin nuu ba. Zi'chi gahca za
 ayi chyu rahcabwa' lligaaba xteenn Dxiohs; sola
 Spíritu Saantu chi'zi Ñi'h rahcabwa' ziga naa lli-
 gaaba xteenn Ñi'h, ¹² per la'h ra' nu'h ayi chyu
 guca'ha guelnaann xteenn guidxyiyuh, sino que
 bachica'ha nu'h Spíritu Saantu Dxiohs nin nuu
 dxibaa', tin gacabwa' za'ca nu'h xcweenta ra'
 cohsa nin bani'hi Ñi'h la'hnu'h, laasii balahsasto'
 Ñi'h la'hnu'h. ¹³ La'hnu'h rachiñi' nu'h xcweenta
 cohsa ra' rii' cun dxyi'dxyi nin baluu'yi Spíritu
 Saantu Dxiohs la'hnu'h, per ayi cun dxyi'dxyi ra'
 nin naa xcweenta gahca guelnasiin xteenn nu'h,
 sino que raluu'yi nu'h dxyi'dxyi ra' rii' loh ra'
 bwiinn nin ruhn rbweeza Spíritu Saantu Dxiohs
 la'n lasto' ra' ñi'h.

¹⁴ Per bwiinn nin zeezahnee ziga naa xigaaba
 bwiinn guidxyiyuh, ayi rahcabwa' ra' ba lligaaba
 xteenn Spíritu Saantu Dxiohs, laasii para la'h ra'
 ba naan dxyi'dxyi mbah; ayi rahcabwa' ra' ban
 laasii Spíritu Saantu chi'zi xteenn Dxiohs ruluu'yi
 la'h ra' bwiinn lligaaba xteenn Ñi'h, ¹⁵ per ziga

bwiinn nin ya guleeza Spíritu Saantu lasto' ñi'h rahca rwa'ha ra' ba garaatii' nin ruluu'yi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'h ra' ba. ¹⁶ Pwihsi squii' rñi' loh Xchihtsi Dxiohs:

¿Chyu ni'ca la'h guhcabwa' xa naa xigaaba Dxiohs tin gaca guluu'yi ni'chi la'h Yu'bi Dxiohs?

Nicala tuhbi bwiinn, per la'hnu'h ziga nuu ra' lligaaba xteenn Jesucristu,

riagannasto' nu'h rahcabwa' nu'h xchi'dxyi Ñi'h.

3

Bwiinn lasaa' ra' nu'h nin ruhnn ra' dzi'n nezloh Dxiohs

¹ Bwiitsi ra'n, ayi guhca ñiñi'n dxyi'dxyi nagahn ra' loh tu ziga rñi'n loh ra' bwiinn nin zeezahnee lligaaba xteenn Spíritu Saantu Dxiohs, sino que balu'yi'hn ganaalla dxyi'dxyi nin guñi'n loh tu xcweenta ziga zeezahnee tu lligaaba xteenn loh guidxyiyuh, laasii naa tu zigazi bweezu'ntii' nez loh xcweenta xchi'dxyi Jesucristu. ² Bani'hihn tuhbi guelruluu'yi gusiisigah la'htu, ziga zi tuhbi bweezu'hn nin ree' lehchi xlawaa'ha bwe'hla nin rahw ra' bwiinn li'hila, laasii nagahdxi gaaldaa gacabwa' tun, nee nagahdxyiza gaaldaaguzuh gacabwa' tun, ³ laasii zeeza'bitii' tu loh lligaaba ra' xteenn bwiinn guidxyiyuh nee naa za tu bwiinn envidia, cun nuu llahn sto' tu cun lasaa' tu, ni'chin nin naa gahcaza tu ziga bwiinn guidxyiyuh ra' nin ayi nu'nbwa' xchi'dxyi Dxiohs, ⁴ laasii chin rñi' tuhbi ra' tu squii': “Na'h naan tuhbi xpwiinn Pahblu”, ya stuhbi tu rñi': “Na'h ga'h naan tuhbi xpwiinn Apolos”, pwihsi ya xcweenta bwiinn ra'

nin rñi' squii' ruluu'yi naa gahca ra' ba zigazi tuhbi bwiinn guidxyiyuh.

⁵ Pwihsi ¿chyu naa Pahblu? nee ¿chyu naa Apolos? La'h nu naa nu sola tuhbi xmooza Dxiohs nin baluu'yi xchi'dxyi Ñi'h la'h tu tin gwachiisto' tun, per cada tuhbigah nu ridi'hnn nu dzi'n nin bani'hi Dxiohs guidi'hnn nu. ⁶ Mweer na'h baluu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs loh tu, chi'chi bi'ga'h Apolos para guhcanees za bi tin guhcabwa' ru tu xchi'dxyi Dxiohs, per la'h Dxiohs naa nin nugasia'ñih la'n lasto' tu, tin para gacabwa' ru tu xchi'dxyi Ñi'h. ⁷ Pwihsi ni'chin nin ziga nin ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs o nicala za nin rahcanees rahcabwa' ru za bwiinn ra' xchi'dxyi Dxiohs ayi xi lasahcatii' ra' ba; Dxiohs chi'hzi lasahca laasii la'h Ñi'h naa nin rusia'ñih la'n lasto' ra' bwiinn. ⁸ Nu ra' nu'h naa nu'h ziga zi mooza nin ruhnn dzi'n loh yuh, per tuhsi naa ra' nu'h cun nin rbahchi biñih cun nin rdxii'yi, per la'h Dxiohs naa nin chiilli la'h cada tuhbigah ra' nu'h pur xcweenta dzi'n nin guidi'hnn ra' nu'h. ⁹ Na'h cun Apolos naa nu moozi'hn loh xtsi'n Dxiohs, ya la'htu naa ziga loh yuh nin cayuhnn Dxiohs dzi'n, o naa za tu ziga zi tuhbi yuu' nin nugaza' Dxiohs. ¹⁰ Nee naazahn ziga zi tuhbi mwehsu albañihyi; ya bani'hi Dxiohs dzi'n na'h, ziga nahpa gu'nnahn tin bazuun dxiah loh yuh rii', ya stuhbi bwiinn gaca nin gudzii'ba basu'h yihca dxiah rii', per cada tuhbigah ra' nin guunn dzi'n loh simieentu rii' nahpa soobaaxgah ba guunn ba lligaaba xa guiteesa ba baarda rii', ¹¹ laasii ayi nuu chyu guzuh guriinca dxiah loh nin rga'ha naa, ya nin rga'ha chi naa la'h Jesucristu. ¹² Yannah sidela chyuulla bwiinn guiteesa cun ohro yihca simieentu dxiah rii', o cun

plahta, o cun dxiah za'ca ra', o cun dxihlli trihgu, o cun yahga, ¹³ per zadzihn dxyih nin guidu'hun xa naa xtsi'n ra' cada tuhbigah ra' bwiinn; dxyih chi naa dxyih nin gaca Jwiisi, laasii la'n dxyih ra' chi gadzihnann cun dxih ya dxih chi guunn prehba la'h dzi'n nin bwi'hnn cada tuhbigah ra' bwiinn. ¹⁴ Sidela chyuulla tuhbi bwiinn baza' tuhbi yuu' za'ca nin ayi guica'dxih, zahlla za'ca bwiinn chi pur nin bwi'hnn ba dzi'n nin riu'sto' Dxiohs, ¹⁵ per sidela chyuulla tuhbi bwiinn guunn tuhbi yuu' nin guica'dxih, zuñihchi xtsi'n ba, nicala la'h ba ta'h ba ziga zi nin rla'h hastazi rzohba dxih.

¹⁶ ¿Tayi gaann tu la'htu naa tu xquido' Dxiohs, nee nuu nabahan Spíritu Saantu Dxiohs la'n lasto' tu? ¹⁷ Sidela chyuulla gutschihyi xquido' Dxiohs, zuñihchiloh za Dxiohs la'h bwiinn chi, laasii xquido' Dxiohs saantun, ya guido' chi naa tu la'htu.

¹⁸ Ayi gusaa'n nin tuhbi tu guisagui'hi; sidela chyuulla tuhbi tu rahcabwa' tu nasiin tu cun guelnasiin xteenn loh guidxyiyuh rii', nahpa gaca bwiinn chi ziga zi tuhbi nin ayi xi gaann tii', tin zi'chi guica'ha ba guelnasiinn xteenn Dxiohs ya gu-luu'yi naa ba tuhbi bwiinn nasiin duxa. ¹⁹ Pwihsi guelnasiin xteenn guidxyiyuh rii' naa'han ziga zi tuhbi cohsa naxihn para Dxiohs, laasii squii' rñi' loh Xchihtsi Dxiohs:

Dxiohs ruhnn riaaba ra' nin nahpa guelnasiin xteenn guidxyiyuh,

laasii la'hgahca xquelrusagui'hi ra' ba ruhnn riaaba ra' ba.

²⁰ Ya stuhbi lahta rñi' squii':

Naann cha'yi Dxiohs xa naa lligaaba ra' nin ruhnn
 ra' bwiinn guidxyiyuh nin nahpa guelnasi-
 inn xteenn guidxyiyuh,
 per guelnasiin ra' chi ayi xi lasahca ra'n par la'h
 Dxiohs.

²¹ Pwihsi ni'chin nin tuhbi bwiinn ayi gu-
 unn nayaachi ba pur xcweenta tuhbi bwiinn
 guidxyiyuh, laasii loh tu la'h Dxiohs baluu'yi
 garaatii' ra' cohsa naa xteenn tu, ²² ziga Pahblu,
 o Apolos, o Pehdru, o guidxyiyuh, o guelnabahan,
 o guelguhchi, o cohsa ra' nin nuu nnah, o cohsa
 ra' nin gue'du dxie'dxia'lda ra' gaca; garaa ra'
 dee' naa xteenn tu, ²³ laasii la'htu naa tu xpwiinn
 Jesucristu, ya Crixtu naa Lli'n Dxiohs nin nuu
 dxibaa'.

4

Xtsi'n ra' pooxtla

¹ Ni'chin la'htu nahpa rwa'ha tu la'hnu ziga
 zi nin naa ra' xmooza Jesucristu, Jesucristu
 nin nahpa lligaaba naga'tsi xteenn Dxiohs, tin
 galuu'yi nun la'htu. ² Pwihsi, tuhbi bwiinn nin
 cayuhnn tuhbi dzi'n nahpa guzo'badxiahga
 ba guunn ba tuhbi dzi'n za'ca. ³ Per para na'h
 gullia'yi'hn riuu'huhn lligaaba nicala zigachi'hzi
 rwa'ha tu na'h, o nicala xachi'hziza gwa'ha ra'
 chyuu chi'h zi tuhbi ra' guxchiisi loh guidxyiyuh
 na'h; nee nin na'h gahca ayi ru riuu'huhn lligaaba
 pur na'h gahca ziga gu nuu xa naan o ayi xa naan
 nezloh Dxiohs. ⁴ Pwihsi nicala xigaaba gahcahn
 ayi ruhnn duhlda xcwee'ntahn, dee ra' ayi nuu
 guti'dxi cweenta de que na'h ayi xtuhlda'hn;
 la'h Daada Jesucristu naa nin rwa'haloh xa naa

xcwee'ntahn. ⁵ Ni'chin la'htu, ayi guca'hchiah tu xcweenta ra' bwiinn chin nagahdxi gadzihn dxyih nin gacan; gulcwehza dxi' Jesucristu stuhbi chi'chi la'h Ñi'h zibwe'he Ñi'hn nezloh bja'ñih nin nuu loh nacahyi, per nee zuluu'yi za Ñi'h xi lligaaba nuu la'n lasto' cada tuhbigah ra' bwiinn, ya chi'chi cada tuhbigah ra' nu'h zuni'hi Dxiohs nin ruhnn tucabri cada tuhbigah ra' nu'h.

⁶ Bwitsi ra'n, rñi'n dxyi'dxyi ra' rii' loh tu tin gacabwa' ru tu xa guibahan xnehza tu. Cañi'n ziga xcweenta Apolos nee cun neezaa xcwee'ntazahn, ziga tuhbi guel ruluu'yi xa naa xcweenta nu tin zi'chi gacabwa' tu ayi tidxisuu tii' tu, mas gapa tu cwidahdu xa chezahnee tu cun sohla nin ya caa loh Xchihtsi Dxiohs, tin zi'chi za ayi chuu nin tuhbi nin guunn nayaachi ziga tuhbi tu loh ra' lasaa' tu ya cwe'hesto' tu stuhbi ra' bwiinn. ⁷ ¿Chyu ni'ca ruhnn ruze'ta naa lu'h bwiinn za'ca ru loh snuhnn ra' bwiinn? ¿Xi nahpa lu'h sidela la'h Dxiohs ayi ñuni'hi Ñi'hn yi'h? Ya sidela la'h Ñi'h bani'hi Ñi'hn yi'h, pwihsi ¿xixnaa chi'h ruhnn nayaachi lu'h ruhnn lu'h zigazi gudxi'yi lu'hn pur xcweenta gahca lu'h?

⁸ Ruhnn tu lligaaba nahpa tu ziahan roo' ra' cohsa, rñi' tu rricu tu, ruhnn tu ziga zi tuhbi rrehyi, ya la'hnu cagasia'han tu tuhbi lahdú. ¡Malaay-ique ñahca tu tuhbi rrehyi nin guchii pa'h naa rrehyi, tin zi'chi la'hnu ñachidxiaapa nu parte loh guel-rnabwa' xteenn tu! ⁹ Ru'nnahn lligaaba gullii Dxiohs la'h ra' pooxtla ziga zi tuhbi bwiinn nin ayi xi lasahca; naa nu ziga bwiinn ra' nin bañihchi gachi, pwihsi zi'chi badzihn naa nu ziga zi tuhbi cohsa

ra' nin radxyigaa' loh ra' bwiinn guidxyiyuh, cun neezaa aanjla ra'. ¹⁰ La'hnu rwa'ha tu loh nu ziga tuhbi bwiinn mbah pur xcweenta Jesucristu, loh nin gaduhbi la'htu ruhnn tu lligaaba nasiin duxa tu loh xcweenta xchi'dxyi Jesucristu; la'hnu naa nu ziga zi bwiinn nin ayi jweersi, ya la'htu ruhnn tu nada'n tu; ya bwiinn ra' rdxyi'chinee ra' ba la'hnu, ya la'htu ruhnn lasahca ra' ba la'htu. ¹¹ Ya hasta la'n dxyih ra' rii' dxyugati'dxiloh nu guelrchia'hn, nee cun guelrdxahga ñihsa, nee cun ziga ria'dxi xahba nu, nee rni'higolpiza ra' ba la'hnu cun ayi za chyu nahpa ca chuu nu; ¹² nee la'hnu cagadxahga nu dxyudi'hnn nu dzi'n cun naa nu, ya bwiinn ra' chin rgu'dii ra' ba la'hnu mas rachina'ba nu loh Dxiohs para guntaa'yi Ñi'h yihca ra' ba, ya chin rusahcazii ra' ba la'hnu, rachidi'hnn nu waanta. ¹³ Chin rñi'yah ra' ba la'h nu, mas rachifi' nu loh ra' ba cun dxyi'do', dxi'za'ca, nicala ruhnn ra' ba la'hnu ziga zi dxihlli loh guidxyiyuh nin riuu'bwih tii', zi'chi zeezah ruhnn ra' ba hasta la'n dxyih ra' rii'.

¹⁴ Ayi cagaca'hn dxyi'dxyi ra' rii' para gusia'han xtuhyi'hn la'htu, sino que cañi'neen la'htu ziga zi llii'n ra'n laasii nadzii'hihn la'htu. ¹⁵ Pwihsi nicala la'htu nahpa tu ziga tsi'h mihi ra' mwehsu ra' nin ruluu'yi xcweenta Jesucristu, pwihsi nin tuhbi ra' ni'chi ayi naa xtaada tu; laasii pur xcweenta dxyi'dxyi za'ca nin balu'yi'hn la'htu sola na'h dxi'h. Naan xtaada tu laasii mweer na'h balu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs la'htu. ¹⁶ Ni'chin rñi'n loh tu; gulchezahnee ziga rwa'ha tu ru'nnahn.

¹⁷ Pwihsi ni'chin guixe'hla'hn Timoteu loh tu, laasii la'hbi naa bi ziga zi tuhbi llii'nahn,

nin ruzo'badxiahga xchi'dxyi Jesucristu. La'hbi zusannah bi lasto' tu ziga forma nin nabahanahn loh guelnabahan xteenn Crixtu, tal ziga balu'yi'hn nezloh garaa ra' bwiinn guido' ra' ziahan lahta. ¹⁸ Nuu tu dxyihgah cayuhnn nayaachi tu; cayuhnn tu lligaaba pweda ayi dxie'ldaguaia'han xa nuu tu, ¹⁹ per nuu'huhn lligaaba dxie'ldaguaia'hahn xa nuu tu, sidela Dxiohs nnaa Ñi'h, ya chi'chi gwa'hahn cuun nin naa xtsi'n ra' bwiinn nayaachi ra' chi, nee ayi tan sola dxi'h nin rñi' ra' ba, ²⁰ laasii loh xquelrnabwa' Dxiohs ayi naan ganaalla xcwenta dxyi'dxyi ra'si, sino que neezaa dzi'n nin ruhnn ra' ba nin ruluu'yiloh xquelrnabwa' Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nin nahpa ra' ba. ²¹ ¿Xa xclaa'dzi tu gadzihna'hn loh tu? ¿Ta gadzihna'hn ziga tuhbi daada nin nu'a tuhbi bahra tin guca'hyaagahn la'htu, o gadzihna'hn loh tu cun tuhbi dxyi'dxyi nagu'dzi'hn?

5

Xcweenta ziga nahpa gunnee tu tuhbi bwiinn nin rahpa duhlida duxa

¹ Pwihsi za'bi dxyi'dxyi xcweenta tuhbi tu, bwiinn chi nahpa ba ziga che'hla ba tuhbi gunna'h nin guhca che'hla xtaada ba. Dee naa tuhbi duhlida duxa, pwehda nin bwiinn ra' nin ayi nu'nbwa' la'h Dxiohs ayi dxiaalla ra' ba guunn ra' ban, ² jnee zi'chi todavia ruhnn bwiinn nayaachi tu, xlawaa'ha ñu'n tu, nee ñibwe'hecaa tu bwiinn chi loh tu pur duhlida nin gulu'tii ba! ³ Nicala na'h ayi zu'hn nez loh tu ri'ca, per la'n guhcabwa' la, nee

la'n bwi'hnnla lligaaba xa gaca xcweenta bwiinn nin gulu'tii duhlda ca. ⁴ Pur lah Daada Jesucristu, gulgadxa'ga lasaa', ya na'h la'n zu'nee gahca la'htu pur xcweenta Spíritu Saantu cun xquelrn-abwa' Daada Jesucristu. ⁵ Pwihsi la'n bwi'hnn lligaaba gati'dxi nu'h bwiinn ca la'n naa bwiinn-dxaaba tin guti'dxiloh tihxi ba guelrza'cazii, ya spíritu xteenn ba ta'h la'n dxyih nin gabia'garii Daada Jesucristu stuhbi.

⁶ La'htu ayi guunn nayaachi tu cun xcweenta dzi'n nin ruhnn tu. ¿Tayi gaann tu tuhbi duhlda naa ziga tuhbi bi'tu'hn levaduhra nin rusadxih la'h garaa cohba nin rahca pahn? ⁷ Pwihsi gul-cwe'he cohba yu'xa ca, tin guibahan tu loh tuhbi guelnabahan nayaa nacuubi ziga tuhbi cohba nayaa lasaa' nin rahca cha'yi pahn nin ayi xi levaduhra riah loh ñi'h par lañih xteenn paascu. La'htu nabahan loh tuhbi guelnabahan nayaa laasii guhchi Jesucristu xcweenta nu'h ziga tuhbi lli'hyi loh lañih paascu ra' bwiinn Israel tin gudxihlli Ñi'h xcweenta xtuhlda ra' nu'h. ⁸ Pwihsi nnah, guidi'hnn nu'h lañih paascu cun pahn nin ayi rahca cha'yi cun levaduhra, nin ayi naa cohsa dxaaba, cohsa yu'xa, sino que pahn nin naa ganaalla nee nin naa guchiipa'hcaa.

⁹ Loh stuhbi dxihtsi nin baca'hn loh tu squii': "Ayi gucha'ga tu bwiinn ra' nin ruhnn ra' cohsa gubwihlli", ¹⁰ ayi cañi' dxi'hn gulguiria'caatii' loh ra' bwiinn guidxyiyuh nin ruhnn ra' cohsa gubwihlli, o nin rza'bi sto' ra' ñi'h mweeyi, o nin ruhnn ra' guba'n, o bwiinn ra' nin raann ra' garaaloh ra' rretrahtu ra' xteenn dxaan; pwihsi para ayi xi gapa tu cun la'h ra' ba, nahpa guiria'h

tu loh guidxyiyuh. ¹¹ Nin baca'hn loh dxihsti chi naa squii': "Ayi gucha'ga tu la'h ra' bwiinn ra' nin rñi' naa ra' lasaa' ra' nu'h loh Jesucristu, nee naa ra' ba tuhbi bwiinn nin nabahan gubwihlli o rza'bi sto' ba mweeyi, o raann ba dxaan, o naa ba tuhbi bwiinn nin ruu'yi dxixi'hw, o naa ba tuhbi bwiinn gwaa', o naa za ba tuhbi bwiinn guba'n." Ni'chin nin ayi gahwnee tu bwiinn ra' nin naa ra' squii', ¹²⁻¹³ laasii na'h ayi nuu gu'nnahn guelguxchisi xcweenta bwiinn ra' nin ayi naa ra' xpwiinn Dxiohs; Dxiohs naa nin guunn guelguxchisi xcweenta ra' ba, per ya ziga la'htu, la'htu naa tu nin guunn guelguxchisi xcweenta bwiinn ra' nin gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. Pwihsi ni'chin gulcwe'hecaa bwiinn duhlida nin naa zi'chi nez loh tu.

6

Ayi xchi'hn chee tu loh ra' bwiinn duhlida tin guunn ba guelguxchisi xcweenta tu

¹ Chin la'htu nahpa tuhbi dxixi'hw cun stuhbi lasaa' tu ziga naa tu xpwiinn Jesucristu, ¿xixnaa chi'h cheganaaba guxchisi tu lasaa' tu loh tuhbi bwiinn nin ayi naa xpwiinn Dxiohs? ² ¿Tayi gaann tu la'h ra' xpwiinn Dxiohs baguzuh para guunn ra' ba guelguxchisi xcweenta ra' bwiinn guidxyiyuh? Ya sidela la'htu zuhnn tu guelguxchisi xcweenta ra' bwiinn guidxyiyuh, ¿tayi gaca guunn chi'h tu guelguxchisi loh lasaa' tu xcweenta tuhbi cohsa bi'tu'hn? ³ ¿Ta nagahdxi gacabwa' tu zidi'hnn za nu'h guelguxchisi hasta xcweenta ra' xaan- jla Dxiohs? ¿Llia'lla chi'h xcweenta tuhbi cohsa

bi'tu'hñ ayi nuu guidi'hññ ra' nu'h guelguxchisi ziga xcweenta xteenn ra' lasaa' ra' nu'h loh guelnabahan rii! ⁴ Pwihsi sidela la'htu cadxiñdxinee lasaa' tu pur xcweenta ra' cohsa xteenn loh guidxyiyuh rii', ¿xa chesuu chi'h tu loh ra' bwiinn duhlda nin ayi chyu naa loh bwiinn xquido' Dxiohs? ⁵ Dee ra' sihn rñi'n yihca tu tin gatuhyi loh tu. ¿Tayi guidxeela nin tuhbi lasaa' tu nin nuu lligaaba nasiin yihca ñi'h tin guunn ba guelguxchisi xcweenta lasaa' tu? ⁶ ¿Xixnaa rianee tuhbi bwiinn nin ba gwachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs xquelchiah bwiñtsi ba nin ba gwachii za sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, loh tuhbi guxchisi nin ayi naa xpwiinn Dxiohs?

⁷ Yannah la'htu, guchii pa'h bañihchi tu, laasii bagaza'loh xchixi'hw tu hasta ayi nahpa ñahnee lasaa' tu lasaa' tu; ¿xixnaa ayi ñuchihpa sto' tu xcweenta ra' bwiinn ra' nin rgu'tii duhlda cun la'h tu? ¿Xixnaa ayi gusaa'n tu zuu guica'ha ra' ba xixteenn tu? ⁸ Per dela nñah, la'h gahca tu ruñihchi tu loh gahca ra' lasaa' tu ziga naa tu xpwiinn Jesucristu, nee rca'ha za tu xixteenn ra' lasaa' tu. ⁹ ¿Tayi gaann tu bwiinn ra' nin ayi nabahan xnehza ayi chu'tii ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs? Ayi gusaa'n tu gusagui'hi ra' ba la'htu tin laasii ziga tuhbi lasaa' ra' dee' ayi gaca chu'tii loh xquelrnabwa' Dxiohs: ziga nin ruhññ guel gubwihlli, garaa ra' ziga nin raann ra' dxaan ra'; garaa ra' ziga nin ruyihdxinee che'hla stuhbi bwiinn, garaa ra' ndxi'hw ra' nin ruhññ gunna'h, cun nin naa ra' biraalli; ¹⁰ garaa ra' nin naa ra' guba'n, garaa ra' nin rza'bi sto' ra' ñi'h xixteenn bwiinn, garaa ra' nin naa ra' bwiinn gwaa', garaa ra' nin rñi'yah ra',

garaa ra' nin rusagui'hi la'h ra' bwiinn tin rca'ha ra' ba xmweeyi ra' ba; pwihsi nin tuhbi ra' bwiinn ra' squii' ayi gadzihn nez loh xquelrnabwa' Dxiohs nin nuu dxibaa'. ¹¹ Ziga lasaa' ra' bwiinn ra' rii' guhca ra' paaldaa tu, per nnah la'h Dxiohs bazuhnayaa lasto' tu, nnah la'htu banaa tu bwiinn nayaa nezloh Ñi'h laasii basia'pitii Ñi'h xtuhlda tu pur xcweenta Jesucristu nee pur xcweenta za Spíritu Saantu Dxiohs. Ni'chin nnah ya naa tu xpwiinn Ñi'h.

Tihxi nu'h naa xquido' Dxiohs

¹² Za'bi dxyi'dxyi squii': “Na'h zahca gu'nnahn cuun chi'h zi nin xclaa'dzihn gu'nnahn”, per ayi garaa ra' dxi'hn naa bwen para na'h. Na'h zahca gu'nnahn cuun chi'h zi ra' nin xclaa'dzihn, per ayi gusa'na'hn guinabwa' tuhbi ra' cohsa ra' rii' na'h. ¹³ Neezaa nuu dxyi'dxyi nin naa squii': “Guelwahw naa para la'n buuxa sto' bwiinn, ya buuxa sto' bwiinn naa para guelwahw”, per zadzihn dxyih nin guñihchiloh Dxiohs garoopa ra'n. Per ayi guchii dxi'h tihxi nu'h naa para guidi'hnn nu'h cohsa gubwihlli; tihxi nu'h naa para la'h Dxiohs, ya Dxiohs naa para tihxi nu'h. ¹⁴ Pwihsi ziga bata'h Dxiohs la'h Jesucristu loh ra' bwiinn guuchi, gucwa'hn za Ñi'h la'h ra' nu'h loh bwiinn guuchi.

¹⁵ Ya ziga la'htu, ¿tayi gaann tu tihxi tu naa xteenn tihxi Jesucristu pur nin gwachii sto' tu xchi'dxyi Ñi'h? Sidela tihxi nu'h naa tihxi xteenn Jesucristu, ¿ta zahca chi'h chyu gudi'hi tihxi ba loh tuhbi gunna'h dxaaba? Pwihsi jayi nuu chyu guunn zi'chi! ¹⁶ ¿Tayi gaann tu chin rdxaga tuhbi

ndxi'hw la'h tuhbi gunna'h dxaaba, naa garoopa ra' ba tuhsi cwerpu?, nee squii' caa loh Xchihtsi Dxiohs: “Garoopaa ra' ba naa ziga tuhsi bwiinn.”
 17 Per bwiinn nin rudi'hi lasto' ñi'h nezloh Dxiohs naa za tuhsi cun la'h Ñi'h laasii rbweeza Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nez la'n lasto' ba.

18 Ni'chin jgulguiria'caa loh duhlda xteenn cohsa gubwihlli! Xichi' zi stuhbi duhlda nin ruhnn bwiinn, naan zahca dxiaa tihxi ba, per ziga bwiinn nin ruhnn ziga cohsa gubwihlli rusiaaba duhldan tihxi ba la'h ba. 19 ¿Tayi gaann tu tihxi tu naa xquido' Spíritu Saantu Dxiohs nin nuu dxibaa, ya nuu Spíritu Saantu la'n lasto' tu? Ni'chin la'htu ayi nuu guinabwa' tu la'h gahca tu, 20 laasii la'h Jesucristu gudxihllila xcweenta xtuhlda nu'h loh cruhzi cun llarihñ Ñi'h, ni'chin nnah nahpa guidi'hnn nu'h dzi'n za'ca nin guunn lasahca la'h Dxiohs cun tihxi nu'h cun neezaa spíritu nu'h.

7

Guelrñi'nee xteenn ziga ruchinaa bwiinn

1 Yannah guiñi'n loh tu xcweenta dxyi'dxyi nin gunaabadxyi'dxyi tu loon chin baca'h tu tuhbi dxihtsi loon gu guchii pa'h naa ziga la'h tuhbi ndxi'hw naa bwen ayi chuu ba lligaaba guica'ha ba gunna'h; 2 laasii nuu ra' ziahan-tii' ra' bi'nxtuhbi nin ca'nzaa loh guelgubwihlli, ni'chin mas cha'yi nahpa gapaa ra' ndxi'hw nin gaca che'hla ba rwaa' yihdzi ba, zi'chiza la'h ra' gunna'h ra' nahpa gapaa ra' ba ndxi'hw nin gaca xpwiinn ndxi'hw ra' ba. 3 Pwihsi ziga ndxi'hw nahpa guza'loh ba gudi'hi ba guxta la'h che'hla

ba ziga nanchii guchii pa'h ba naa ba che'hla xcunna'h ba; zi'chi za gunna'h nahpa guunn za ba gudi'hi ba guxta la'h xpwiinn ndxi'hw ba, ⁴ laasii gunna'h ayi rnabwa' ba la'h gahca tihxi ba laasii che'hla ba rnabwa' tihxi ba. ⁵ Ni'chin ayi nuu guzia'tii tu tihxi tu loh che'hla tu ziga tuhbi tu ziga stuhbi tu. Mas cha'yi guldx'i'han dxyi'dxyi ayi guyihdx'i lasaa' tu loh tuhbi chieempa nin cwiidxyi-guinaaba tu loh Dxiohs, ya chin cha'loh chieempa chi nahpa guyihdx'i lasaa' tu stuhbi, tin ayi guchi'hyi bwiinndxaaba la'htu dxiaaba tu loh duhlda.

⁶ Rñi'n dxyi'dxyi ra' rii' loh tu mas zahca guchinaa nin guiclaa'dzi guchinaa, per ayi cañi'n nahpa pa'caa guchinaa tu. ⁷ Na'h xclaa'dzihn malahyique garaa tu ñahca xigaaba tu ziga naa xigaa'bahn; per nnah Dxiohs bani'hi la'h cada tuhbigah tu guriin-guriin lligaaba.

⁸ Pwihsi naa xigaa'bahn para la'h ra' bi'nxtuhbi cun ndxi'hw ra' nin ba guhchi che'hla ñi'h, naa bwen dxia'han ra' ba ayi guica'ha ra' ba gunna'h, gaca ra' ba ziga na'h, ⁹ per sidela ayi nuu gusacwahchidxyii xigaaba ra' ba, nicala guica'ha ra' ba nin gaca che'hla ra' ba, laasii naa bwen guchinaa ra' ba xlawaa'ha chuudxih lasaa'zi ra' ba.

¹⁰ Per ziga la'h ra' bwiinn ra' nin ba bachinaa ra' la rna'ba'hn loh ra' ba ziga gunna'h ra' ayi taa'ha ra' ba la'h xpwiinn ndxi'hw ra' ba, laasii guelrnabwa' rii' guchii'hin; ayi naan pur xigaa'bahn sino que naan pur xquelnabwa' Daada Jesucristu.

¹¹ Per sidela la'h tuhbi gunna'h rabii ba yihdzi

che'hla ba pur xilla llahn, gunna'h chi ayi guchinaa ba cun stuhbi ndxi'hw mas bwen guunn ba gusia'lda ba dxyi'dxyi cun che'hla ba. Zi'chi za la'h tuhbi ndxi'hw ayi taa'ha ba la'h xcunna'h ba.

¹² Dxyi'dxyi ra' rii' naa xigaa'bahn, ayi naan dxyi'dxyi ra' nin basia'han Daada Jesucristu. Squii' rñi'n loh tu. Sidela la'h xcunna'h tuhbi ndxi'hw nin gwachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs ayi riachii sto' ba xchi'dxyi Dxiohs, per naa xigaaba ba guibahannee ba la'h ndxi'hw nin riachii sto' ñi'h chi xchi'dxyi Dxiohs, pwihsi ndxi'hw chi ayi taa'ha ba la'h gunna'h chi. ¹³ Zi'chigahcaza la'h tuhbi gunna'h nin riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs nee naa xpwiinn ndxi'hw ba nin ayi riachii sto' xchi'dxyi Dxiohs per naa xigaaba ba guibahannee ba gunna'h chi, ayi za taa'ha gunna'h chi la'h ba. ¹⁴ Pwihsi la'h ndxi'hw nin ayi riachii sto' ñi'h chi guhca taa'yi ba pur nin bachi'dxiu-bacha'ga Dxiohs la'h ba cun tuhbi gunna'h nin riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs; ya zi'chi za la'h gunna'h nin ayi riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, pwihsi guhca ntaa'yi za ba laasi Dxiohs za bachi'dxiu-bacha'ga la'h ba cun tuhbi ndxi'hw nin naa xpwiinn Dxiohs. Per ya ziga stuhbi forma ziga llii'n tu naa ra' bi ziga zi llii'n ra' bwiinn ra' nin ayi riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, per nnah la'h Dxiohs bwi'hnntaa'yi la'h ra' bi. ¹⁵ Per sidela la'h ndxi'hw o gunna'h nin ayi naa tuhbi ra' ñi'h xpwiinn Dxiohs chuu ra' ba lligaaba taa'ha ra' ba che'hla ra' ba nin naa xpwiinn Dxiohs zuu guunn ra' ba zi'chi, nee zi'chiza ndxi'hw o gunna'h nin naa xpwiinn Dxiohs zahcaza gusaa'n ra' ba bwiinn ra' chi laasii Dxiohs gudihdxyi

Ñi'h la'hnu'h tin guibahan nasaa nu'h. ¹⁶ Ya ¿xa naann lu'h yi'h gunna'h, zuta'h Dxiohs la'h che'hla lu'h loh duhlda xweenta lu'h?; o ¿xa naann lu'h yi'h ndxi'hw, zulda'h Dxiohs la'h che'hla lu'h loh duhlda xcwenta lu'h?

¹⁷ Sola naa'han nin bani'hi Jesucristu la'h tuhbigah ra' nu'h, neezaa ziga chi'h zi nin gulii Dxiohs cada tuhbigah ra' nu'h, zi'chi za rñi'n loh tu guunn tu garaa tu nin naa ra' xpwiinn guido' Dxiohs nin nuu dxibaa'. ¹⁸ Sidela la'h Dxiohs rbwihdxyi Ñi'h la'h tuhbi ndxi'hw nin nuu tuhbi bwa' nin laa circuncisión pwihsi ba nuu ba bwa' chi; ya sidela la'h Ñi'h rbwihdxyi Ñi'h tuhbi bwiinn nin ayi nuu bwa' nin laa circuncisión chi, nicala ayi guunn ba pur chuu ba bwa' chi. ¹⁹ Ayi xi ruhn nicala nuu ba bwa' chi o nicala ayi nuu ban; nin xchi'hn sihn naa chuu ba guzo'badxiahga ba dxyi'dxyi nin gunabwa' Dxiohs. ²⁰ Pwihsi cada tuhbigah ra' bwiinn cun dxia'han ra' ba ziga naa ra' ba chin gudihdxyi Dxiohs la'h ra' ba.

²¹ Sidela yi'h naa lu'h tuhbi mooza nin gudoo' tii' chin gudihdxyi Dxiohs yi'h, ayi xi lligaaba guunn lu'h pur ni'chi; per sidela zahca gutsiiga lu'h mweeyi loh xlahma lu'h, nicala bwi'hnnan tin guta'h ba yi'h tin gaca lu'h tuhbi bwiinn nin ayi chyu guinabwa' ru. ²² Pwihsi bwiinn nin gudoo' chin gwachii sto' ba xchi'dxyi Dxiohs, nnah naa ba naa ziga tuhbi bwiinn nin ayi gudoo' tin guunn ba xtsi'n Dxiohs; ya zi'chi za la'h bwiinn nin ayi gudoo' chin gudihdxyi Dxiohs la'h ba, nnah la'hza ba naa ziga tuhbi bwiinn nin gudoo' loh Jesucristu laasii guzi' Dxiohs la'h ba. ²³ Jesucristu naa nin guzi' la'htu cun llarihn Ñi'h ni'chin ayi gusaa'n tu

guinabwa' ra' bwiinn la'htu tin zi'chi gaca guunn tu xtsi'n Dxiohs. ²⁴ Pwihsi zi'chi, bwitsi lasaa' ra'n; gulchezah cun ziga naa tu chin gudihdxyi Dxiohs la'htu.

²⁵ Ya ziga xcweenta ra' bwiinn ra' nin nagahdxi guchinaa, ayi xi guelrnabwa' bani'hi Jesucristu na'h para la'h ra' ba; sola gulii Dxiohs na'h tin gulu'yi'hn xchi'dxyi Ñi'h. Na'h rñi'n loh ra' ba laasii pur nin na'nnahn xchi'dxyi Dxiohs, per rahcanees za Ñi'h na'h. ²⁶ Ru'nnahn lligaaba bwen gahca nabahan ra' ndxi'hw ziga ayi guchinaa ra' ba, laasii pur xcweenta ra' chieempa ra' nagahn duxa nin zeezah cayuu' loh guidxyiyuh rii'. ²⁷ Sidela yi'h bachinaa lu'h ayi taa'ha lu'h che'hla lu'h, per sidela nagahdxi guchinaa lu'h ayi guunn lu'h pur chi'hyi lu'h xa guchinaa lu'h, ²⁸ per sidela yi'h za guchinaa lu'h ayi xi duhlda rgu'tii lu'h; ya sidela la'h tuhbi dxa'pa ruchinaa za bi ayi za xi duhlda rgu'tii bi, per ya ziga bwiinn ra' nin ruchinaa nee gahpa ra' ba dxixi'hw loh guelnabahan rii', ni'chin na'h rñi'n loh tu ayi guchinaa tu tin ayi xclaa'dzihn tiidxi tu trabahjw.

²⁹ Bwiitsi lasaa' ra'n, nin xclaa'dzihn guiñi'n loh tu naa dee' ra'. Zallia'yi'hn nin guibahan nu'h loh guidxyiyuh rii', ni'chi ziga nin bachinaa ra' ayi guunn ra' ba lligaaba xteenn si guelruchinaa, tin gaca guunn ra' ba xtsi'n Dxiohs. ³⁰ Nin cayu'n ra', gulgui'hnn ziga zi nin ayi cayu'n; nin nuu lehgra ra' guunn ra' ba ziga zi nin ayi nuu lehgra; ya nin rzi' ra' guunn ra' ba ziga zi ayi naa xteenn ra' ba nin riizi' ra' ba. ³¹ Ziga nin rahpa ra' xica cohsa ra' loh guidxyiyuh rii', guunn ra' ba ziga zi nin ayi xi nahpa tii', laasii guidxyiyuh rii' ziñihchilohon.

³² Na'h xclaa'dzihn ayi xi guelrzaa' chuu tu. Ziga tuhbi bwiinn nin nagahdxi guchinaa, mahzi riuu' ra' ba lligaaba xcweenta xtsi'n Dxiohs, nee raguu' nasaa ra' za ba sto' Dxiohs, ³³ per chin ya bachinaa ra' ba, mahzi riuu' ra' ba lligaaba xcweenta ra' cohsa guidxyiyuh tin zi'chi raguu' nasaa ra' ga'h ba sto' xcunna'h ra' ba. ³⁴ Zi'chi za la'h gunna'h nin nagahdxi guchinaa riuu' za ba lligaaba xcweenta si Dxiohs tin gaca ba tuhbi gunna'h nin guunsi xtsi'n Dxiohs gaduhbi sto' ba; per ya ziga gunna'h nin ba bachinaa riuu' za ba xcweenta cohsa guidxyiyuh nee tin rusiahxi za ba la'h che'hla ba.

³⁵ Rñi'n dxyi'dxyi ra' rii' loh tu per ayi naan para gaca ziahan nin guunn tu; sola naan guelnaza'ca para la'htu nee tin guibahan nayaa tu nez loh Dxiohs tin loh si Ñi'h chuu tu guunn tu dzi'n.

³⁶ Per sidela chyulla tuhbi daada ruhnn ba lligaaba ayi rga'ha ziga nin ayi rzi'guehlda ba guchinaa llii'n dxa'pa ba laasii zeeyu'xa bi, nicala guza'loh xigaaba ba guunn ban, nee ayi naan duhlda para la'h ba, ³⁷ per ya sidela chyulla stuhbi daada guiñi' sto' ba ayi nahpa guunn ba zi'chi, zuu guza'loh xigaaba ba bwen gahca ni'chi naa xigaaba ba. ³⁸ Per ziga daada ra'za nin rudi'hi llii'ndxa'pa ñi'h tin ruchinaa bi, bwengahcaza cayuhnn ba; per bwiinn nin ayi za rudi'hi llii'ndxa'pa ñi'h para guchinaa bi bwiinn chi cayuhnn ba mahzi ru bwen.

³⁹ Tuhbi gunna'h nin bachinaa nahpa guibahannee ba che'hla ba gaduhbi nin nabahan che'hla ba, per sidela la'h che'hla ba rahchi ya dxia'han ba viuhda, chi'chi zahca guchinaa ba cun

cuun chi'h zi ndxi'hw nin xclaa'dzi ba, todesque naa ndxi'hw chi tuhbi bwiinn nin riachii za sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ⁴⁰ Per mahzi za bwen sidela la'h ba ayi guchinaa ba, pwihsi squii' naa xigaa'bahn na'h, nee na'h rahcabwa'n nuu Spíritu Saantu Dxiohs sto'n.

8

Guelwahw nin rdii'dxi guhn loh ra' figuhra ra'

¹ Rñi'n loh tu xcweenta guelwahw nin rudi'hi guhn ra' bwiinn loh dxaan ra'. Gulii Dxiohs garaa ra' nu'h tin nahpa nu'h guelnaann xcweenta ra' cohsa ra' ca, per guelnaann ruhnn ruchioo' la'hnu'h loh ra' cohsa nin naa lliaa' zi ra' gaduhbi nin la'h guelnadzii'hi lasaa' ruchioo' la'hnu'h loh nin rahcanees lasaa' ru ra' nu'h. ² Sidela chyuulla ruhnn lligaaba naann ba xiilla, rusagui'hi si ba lasto' gahca ba laasii caya'dxi ru gacabwa' ba ziga nin nahpa gacabwa'tii' ba. ³ Per sidela chyuulla tuhbi bwiinn ruca'h sto' ba la'h Dxiohs, Dxiohs ya nu'nbwa' Ñi'h la'h bwiinn chi.

⁴ Ni'chin ziga guelwahw nin ruti'dxi guhn ra' bwiinn loh ra' figuhra xteenn dxaan yuh ra', pwihsi naannloh nu'h ziga dxaan ra' ayi xi guilasahca ra'n loh guidxyiyuh, laasii ayi ziahan Dxiohs sino que tuhbi dxi'h Dxiohs nin nuu nez dxibaa' naa Daada. ⁵ Pwihsi nicala nuu nin rñi' ra' bwiinn naa ra' dxiohsa nez llaa'ndxibaa' o loh guidxyiyuh ya zi'chi gahca za pur lligaaba chi rñi' bwiinn nuu ra' ziahan ra' dxiohsa cun ziahan ra' za lahma ra' nin rnabwa' ra', ⁶ per la'h ra' nu'h naann nu'h nuu tuhbi dxi'h Dxiohs nin naa Daada; la'h Daada Dxiohs nin bwi'hnn cha'yi garaa tii' ra' cohsa, ya la'hnu'h nabahan

nu'h pur la'h Ñi'h. Nuu za tuhbi dxi'h Daada nin rnabwa' loh ra' nu'h nin laa Jesucristu. Pwihsi pur xquelrnabwa' Ñi'h guhca cha'yi garaa ra' cohsa ra', nee pur la'h za Ñi'h nabahan ra' nu'h.

⁷ Per ayi garaa ra' dxi'h bwiinn naann ra' ba cweenta ra' rii'. Nuu ra' ba ya bia'h ra' ba ayi raann ra' ba dxaan, rahw gahca ra' ba cohsa ra' nin rbwih ra' loh dxaan ra' laasii nacahyi ru naa loh xigaaba ra' ba, ya ruxi'n guelnacahyi chi loh xigaaba ra' ba ni'chin raann ra' ba dxaan ra'.
⁸ Pwihsi ayi xcweenta dxi'h nin rida'w nu'h guunn Dxiohs guibahan za'ca ru nu'h nez loh Ñi'h; ayi nasto' dxi'h tu mahzi ru bwen gaca nu'h pur nin guida'w nu'h, o pur ayi guida'w ra' nu'h. ⁹ Per nin guunn tu gulguia'ha xcweenta guelnasaa nin nahpa tu tin ayi gacan nin gusiaaba loh duhlida la'h ra' bwiinn ra' nin gullia'yi'hn nuu guelriachii sto' xteenn Dxiohs la'n lasto' ñi'h. ¹⁰ Pwihsi sidela la'h tuhbi bwiinn nin nagahdxi chechii za'ca sto' ba xchi'dxyi Dxiohs, nee gwa'ha cayahw lu'h guelwahw nin guzuu loh ra' dxaan ra', nee naa lu'h tuhbi bwiinn nin riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs pwihsi bwiinn nin gue'du guzo'baloh ruca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs ayi guchiipasto' ba zahw za ba cohsa ra' nin gudii'dxi guhn loh ra' dxaan ra', ya zi'chi zuhnn lu'h ziaaba ba loh duhlida. ¹¹ Ya zi'chi yi'h, pur nin nahpa lu'h guelnaann cayuhnn lu'h para zeena'zu bwihtsi lu'h nin gulliaa' nuu guelriachii sto' xteenn Dxiohs sto' ñi'h loh nacahyi, nee neezaa para la'h ba guhchi Jesucristu loh cruhzi. ¹² Pwihsi ziga ruhnn lu'h riaaba bwihtsi lu'h loh duhlida ziga ruhnn chiohpa

lu'h loh xigaaba ba ziga nagahdxi chechii za'ca sto' ba xchi'dxyi Dxiohs, pwihsi la'htu cayahpa tu duhlda nez loh Jesucristu. ¹³ Pwihsi ni'chin, sidela na'h gu'nnahn dxiaaba bwi'tsihn loh duhlda pur xcweenta nin raawuhn, mahzi bwen ru na'h ayi gaawuhn stuhbi guelwahw nin guunn dxiaaba bwi'tsihn loh duhlda.

9

Ziga naa xcweenta tuhbi pooxtla

¹ Pwihsi ziga na'h na'pahn derehchu xteenn tuhbi pooxtla, pwihsi bwa'haloon la'h Jesuhs nin naa Daada loh nu'h, ya la'h za tu naa tu ziga tuhbi cweenta nin ruluu'yi xa naa xtsi'na'hn loh dzi'n xteenn Dxiohs, ² per pweda nuu ra' za nin ayi nu'nbwa' na'h naan ziga tuhbi pooxtla; per la'htu ba biu'nbwa' za'ca tu na'h naan tuhbi pooxtla laasii naa tu tuhbi bwiinn ra' nin gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Jesucristu nin balu'yi'hn la'htu, ya ni'chin guchii naan tuhbi pooxtla.

³ Dee' ra' naa xchi'dxyi'hn para la'h ra' bwiinn ra' nin ruluu'yi xcwihin na'h. Na'pahn derehchu; ayi nnesto'dxi'h tu ayi na'pañin. ⁴ Ni'chin, sidela guiclaa'dzihn, na'pahn derehchu guica'hahn garaa nin guni'hi tu gaawuhn cun guezahn nin chi'h zi nin guni'hi tu na'h para guee'hehn, ⁵ nee zahca za ga'pahn tuhbi che'hla'hn nin gwachii sto' za ñi'h xchi'dxyi Dxiohs tin sa'neezahn ba la'h gahca ziga ruhn ra' garaa snuhn ra' pooxtla, cun neezaa ra' nin naa ra' bwihtsi Daada Jesucristu nee cun neezaa Pehdru. ⁶ O ¿ta ruhnn chi'h tu lligaaba na'h dxi'h cun Bernabeh ayi nuu cweeza guidi'hnn nu dzi'n tin galuu'yi nu xchi'dxyi

Dxiohs si? ⁷ ¿Chyu ni'ca gazo'ba nu'h gaca tuhbi suldahdu nee chiilli ba la'h gahca ba nin gahw ba?, o ¿chyu ni'ca guunn biñih yahga uhva ra' nee ayi gahw ba ñinahxi nin rcah loh ra'n?, o ¿chyu ni'ca gaapaa ra' nuhn chihva nee ayi guee ba lehchi chin rlli'h ra' ma? ⁸ Nee ayi guunn tu lligaaba cun xigaabaga'cahn cañi'n dxyi'dxyi ra' rii' loh tu, sino que nee loh xlehyi guehtu Moisehs caa dxyi'dxyi xcweenta ra' cohsa ra' rii'. ⁹ Pwihsi caa za loh dxihsti lehyi xteenn guehtu Moisehs squii': "Ayi cuu lu'h dxihxi llii' guun chin cadxihchi ma trihgu." Pwihsi dxyi'dxyi ra' rii' ayi guñi' dxi'h Ñi'hn pur guun, pur nin nuu Ñi'h lligaaba pur la'h ma, ¹⁰ sino que naan para xquel naza'ca za nu'h. Lehyi rii' gucahan loh dxihsti tin gacaneen la'hnu'h, laasii ziga bwiinn nin raa'n loh yuh cun nin rusiaa trihgu cabweeza ra' dee' ra' tin gudi'hi guxta sto' ra' ba xli'hn ra' ba. ¹¹ La'htu naa tu ziga zi tuhbi loh yuh hasta bachibahchi nu biñih laasii baluu'yi nu xchi'dxyi Dxiohs la'htu. ¿Ta ruhnn chi'h tu lligaaba dzi'n roo gacanee tu la'hnu cun xixteenn tu? ¹² Sidela stuhbi ra' bwiinn nahpa ra' derehchu rii' xcweenta tu, ¿xi la'haxchi'h la'hnu?

Per nagahdxi chyu guñi' squii' loh tu laasii ayi xclaa'dzi nu gaxi'n nu ziga ayi chechii pa'h sto' tu xchi'dxyi Dxiohs, ni'chin nin dxugachipa sto' nu cun guelrza'cazii ra' nin cadii'dxi nu. ¹³ La'htu naann tu bwiinn ra' nin ruhnn ra' dzi'n la'n guido' roo' rahw ra' ba bwe'hla maan ra' nin rbahchi guhn ra' snuhn bwiinn ri'chi, ya zi'chi za bwiinn ra' nin ruhnn dzi'n loh bacu'ga guido' roo' rahw za ra' ba bwe'hla maan ra' nin dzi'ba loh bacu'ga chi. ¹⁴ Zi'chi gahca za gunabwa' Daada Jesucristu loh

ra' nin ruluu'yi ra' xcweenta xchi'dxyi Ñi'h, zuu guica'ha ra' ba xi gahw ra' ba loh ra' bwiinn ra' nin chechii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ¹⁵ Per na'h nagahdxi gu'nnahn zi'chi, nee ayi nuu guca'hn dxyi'dxyi ra' rii' loh tu tin para xi guni'hi za tu na'h; mahzi ru bwen gachi'hn tin ayi guzia'tii tuhbi bwiinn guelnaaa sto'n nin naa xcweenta dzi'n nin ru'nnahn nez loh Dxiohs nin nuu dx-ibaa'.

¹⁶ Para na'h ayi chyu xclaa'dzihn guiñi' za'ca pur xcwee'ntahn ziga gulu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs, laasii zi'chi nahpa gu'nnahn, laasii ꞑprohbi za na'h sidela ayi gulu'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs! ¹⁷ Per sidela na'h gu'nnañin cun gaduhbi sto'n, nuu tuhbi cohsa nin guni'hi Dxiohs na'h; per sidela na'h, nahpa pa'hcaa gu'nnañin pur naan tuhbi cargu xte'nnahn nin bani'hi Dxiohs na'h, ꞑpwihsi xalla guunchi'hn ayi gu'nnañin? ¹⁸ ꞑCuun ni'ca nin guica'hahn? Nin guica'hahn naa guelnaaa nin gulu'yi'hn xchi'dxyi Jesucristu la'h ra' bwiinn, per ayi gahlla'hn nin tuhbi santahba sino que sola para chezah za'ca ra' ba loh xchi'dxyi Dxiohs tin ta'h ra' ba loh duhlda.

¹⁹ Ayi chyu xmooza naan, per la'h gahca na'h bwi'hna'hn lligaaba gaca'hn ziga tuhbi mooza loh garaatii' bwiinn tin gu'nnahn gahn chechii sto' ziahan ra' bwiinn xchi'dxyi Dxiohs. ²⁰ Chin zu'hn lahda ra' bwiinn Israel ra' ru'nnahn ziga nin ruhnn ra' ba tin gu'nnahn gahn chechii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, nee chin xclaa'dzihn guiñi'n loh ra' bwiinn nin nabahan ra' loh xlehyi guehtu Moisehs, pwihsi ru'nnahn ziga ruhnn ra' ba tin ru'nnahn gahn chechii sto' ra' ba

xchi'dxyi Dxiohs nicala na'h ayi nabahanahn loh lehyi chi. ²¹ Pwihsi para gu'nnahn gahn la'h ra' za bwiinn ra' nin ayi nabahan loh xlehyi guehtu Moisehs, ru'nnzahn ziga ruhn ra' ba nicala na'h nabahan pa'caan loh xlehyi Dxiohs laasii ruzo'badxiaagahn dxyi'dxyi ra' nin basia'han Jesucristu. ²² Chin zu'hn nez loh ra' bwiinn ra' nin gullia'yi'hn riachii sto' xchi'dxyi Dxiohs, ru'nnzahn ziga ruhn ra' ba, tin zi'chi ru'nnzahn gahn riachii sto' ziahan ra' ba xchi'dxyi Dxiohs. ²³ Ru'nnahn garaatii' xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin ruta'h la'h ra' bwiinn loh duhlida, tin zi'chi gachica'ha ra' nu'h guelnabahan nin banaa para tu'pazi xcweenta ziga riachii sto' ra' nu'h xchi'dxyi Dxiohs.

²⁴ Pwihsi naanza tu ziga loh tuhbi lañih chin riah ra' bwiinn tuhbi carrera sola riuu' nin ruhn gahn nin mas rullu'n tuhsi ni'chi rca'ha premiu nin rahca ri'chi. Zi'chi za la'htu gulgahca ziga tuhbi bwiinn nin ruhn gahn, tin guica'ha za tu tuhbi premiu nin gudi'hi Dxiohs la'h ra' xpwiinn Ñi'h. ²⁵ Garaa ra' bwiinn ra' nin riah ra' loh tuhbi carrera rahpadaa ra' ba tihxi ra' ba tin zi'chi rahpa tihxi ra' ba jweersi roo', ya la'h ra' ba ruhn ra' ba gahn tuhbi nin naa ziga tuhbi cohsa nin rñihchiloh; per la'h ra' nu'h rallu'n ra' nu'h tin guni'hi Dxiohs guelnabahan nin ayi ñichilohtii' la'h ra' nu'h. ²⁶ Per na'h ayi cagallu'na'hn ziga zi tuhbi nin ayi gaann ca nehza chee, ayi cadxihldxihn ziga zi nugaca'hn puñehta loh bwih zi, ²⁷ sino que na'h rusa'caziin la'h ti'xihn nee ru'nnahn pur guzo'badxiahgan ziga naa xigaa'bahn, nee ziga xclaa'dzi za Dxiohs gaca, tin yaque na'h ba balu'yi'hn xchi'dxyi Dx-

iohs la'h ziahan ra' bwiinn ayi gusia'han xtuyhi ti'xihn na'h.

10

Duhlida nin basie'wbacaala yihca ra' bwiinn Is-rael

¹ Bwiitsi ra'n, ayi xclaa'dzihn dxia'lda sto' tu xcweenta ziga guzahca ra' guehtu xtaada guldoo' ra' nu'h; guzah ra' ba xpacaala tuhbi xcahyi, cun gudii'dxi garaa ra' ba galaayi ñihsado' xña.

² Pwihsi xcweenta ziga guzah ra' ba xpacaala xcahyi nee cun ziga gudii'dxi ra' ba nez galaayi ñihsado' xña, ni'chi guhca tuhbi guelrohbañihsa para la'h ra' ba laasii gwah na'hla ra' ba guehtu Moisehs.

³ Zi'chi gahca za garaa ra' ba naa nin gudahw tuhbiloh chi'h zi guelwahw nin bateta Dxiohs nez llaa'ndxibaa'.

⁴ Zi'chi gahca za garaa ra' ba gwaa' ra' ba ñihsa tihxi dxiah roo' laasii ayi ñihsa ñee' ra' ba, per Spíritu Crixtu guzahnee ra' ba nez chi'h zi guca'nzaa ra' ba nez loh dahan desiertu, ya ni'chin pur xquelrnabwa' Ñi'h biria'h ñihsa tihxi dxiah roo' chi nin naa zigazi tihxi Ñi'h.

⁵ Per ya ziga guyuu' llahn sto' Dxiohs xcweenta ziahan ra' ba, ni'chin ziahan ra' ba guhchi nez loh dahan desiertu.

⁶ Garaa ra' dxyi'dxyi ra' ca naa ziga tuhbi guelruu'yidxyi'dxyi loh ra' nu'h, tin ayi sa'bi sto' ra' nu'h guidi'hnn nu'h la'hgahca duhlida nin bwi'hnn ra' xtaada guldoo' ra' nu. ⁷ Pwihsi ni'chin la'htu ayi gaann tu dxaan ra' ziga bwi'hnn nuhn ra' ba ziga rñi' loh Xchiitsi Dxiohs xcweenta ra' ba: “Bwiinn ra' guzohba ra' ba tin gudahw ra' ba nee gwaa' ra' ba, ya seguihdu guza'loh riidzihta ra'

ba.” ⁸ Nee ayi za guunn xtu'h tu stuhbi gunna'h nin ayi naa che'hla tu, ziga bwi'hnn ra' ba. Ya pur xcweenta ra' ba rii' ni'chin nin guhchi galdabi chohnnaa mihi ra' ba tuhbi dxi'h dxyih. ⁹ Nee ayi za chyu gudi'hi llahn la'h Dxiohs cun xtuhlda ra' nu'h ziga bwi'hnn nuhn ra' bwiinn ra' chi, chin guda'wyaa' bwe'lda la'h ra' ba ya guhchi ra' ba. ¹⁰ Nin ayi za xi guiñi'nah tu pur la'h Dxiohs, ziga bwi'hnn nuhn ra' ba, ni'chin baxe'hla Dxiohs aanjla xteenn guelguhchi gudxiinntii' ziahan ra' ba.

¹¹ Garaa ra' cohsa ra' rii' guzahca ra' guehtu xtaada guldoos' ra' nu, ni'chin bia'hanan loh Dx-ihtsi ziga tuhbi jeemplu tin gaca nasiin ra' nu'h ayi chyu guunn cweenta ziga bwi'hnn ra' ba, tin ayi guina'zu ra' cohsa ra' chi la'hnu'h loh dxyih ra' rii'. ¹² Ni'chin chyu chi'h zi nin ruhnn lli-gaaba nabahan za'ca ni'chi nez loh Dxiohs, gaapa ni'chi cwidadu tin ayi dxiaaba ni'chi loh duhlda. ¹³ Pwihsi ziga guelrza'cazii ra' nin nugati'dxiloh tu naan la'hgahca guelrza'cazii nin cagati'dxiloh ra' la garaa ra' lasaa' tu loh Jesucristu. Per ayi cwe'he sto' Dxiohs la'h tu nee ayi za gusaa'n Ñi'h sacazii ru tu loh nin zahca guunn tu waanta, tin loh ra' guelrza'cazii nin dxie'dxiahlda ra' guunn Ñi'h cumpahñu la'htu xa ta'h tu loh ra' guelrza'cazii ra' chi.

¹⁴ Ni'chin nin rñi'n loh tu bwiitsi ra'n, ayiru gaann tu dxaan yuh ra'. ¹⁵ Rñi'n loh tu ziga zi loh tuhbi bwiinn nasiin; gulgacha'ga lasaa' xigaaba tu xcweenta dxyi'dxyi nin rñi'n loh tu; ¹⁶ chin riida'w nu'h xchih xteenn Daada Jesucristu, xchih chi naan tuhbi sehn nabahannee nu'h la'h Daada

Jesucristu. Cun chin rachidwaa nu'h vihnnu nin nuu la'n copa guhcataa'yi, rñi' la'n lasto' nu'h gudxihlli Daada Jesucristu xcweenta xtuhlda nu'h loh cruhzi cun llarihn Ñi'h. Ni'chin chin riida'w ra' nu'h pahn, rza'loh ziga naa xcweenta nu'h, naa nu'h tuhsi loh tihxi Ñi'h nin bati'dxi Ñi'h gucah loh cruhzi xcweenta ra' nu'h. ¹⁷ Nicala ziahan naa nu'h per naa ra' nu'h ziga tuhsi tihxi laasii garaa nu'h riida'w nu'h tuhsi pahn chin riida'w nu'h xchih pascu xteenn Daada Jesucristu.

¹⁸ ¿Gulguia'ha xa ruhn ra' bwiinn Israel ra'! Rahw ra' ba xpwe'hla ra' guidxa'h ra' nin rudi'hi guhn ra' ba nez loh Dxiohs loh bacu'ga la'n guido' roo', ya garaa ra' bwiinn nin ca'ha costumbre ra' rii' naa ra' ba tuhsi cun la'h ra' ba. ¹⁹ Ayi cañi'n lasahca ra' ziga dxaan yuh ra', o lasahca ra' bwe'hla ra' nin rdzii'ba ra' loh dxaan yuh que ziga xiilla stuhbi clahsa bwe'hla ra'. ²⁰ Nin rñi'n naa xcweenta ziga bwiinn ra' nin ayi nu'nbwa' la'h Dxiohs laasii cohsa ra' nin rudi'hi guhn ra' ba loh dxaan yuh ra' ayi cayuhn ra' ban loh dxaan yuh si sino que nee loh bwiinndxaaba, ya na'h ayi xclaa'dzihn guidxa'ga tu loh ra' bwiinn nin rudi'hi guhn nez loh bwiinndxaaba. ²¹ Ayi nuu guee tu nin nuu la'n xcohpa Daada Jesucristu nin rusiaa lasto' nu'h loh duhlda nee cun neega'h cohpa nin rudi'hi ra' ba loh bwiinndxaaba; nee ayi za nu gahw ra' za nu'h xchih xteenn Daada Jesucristu sidela neega'h guida'w za nu'h xchih nin rudi'hi ra' ba loh bwiinndxaaba, ²² o ¿ta xclaa'dzi nu'h gachyi'chi nu'h la'h Daada Jesucristu? ¿Gu mahzi guelrnabwa' ru nadxiaapa nu'h que la'h Ñi'h?

Xnehza gulgui'hnn tin zi'chi guiñi' za'ca bwiinn lah Dxiohs

²³ Guchii ca, zahca guidi'hnn nu'h xi chi'h zi nin xclaa'dzi nu'h, per ayi garaa ra' dxi'hn naa ra'n cohsa ra' nin rallu'yi para la'h ra' nu'h. Per nuu ra' nin ayi gacanee gachioo' ra' nu'h loh guelriachii sto' xteenn Dxiohs. ²⁴ Ayi guunn tu lligaaba chi'hyi tu xquelnaz'aca gahca tu; mahzi bwen gulchi'hyi xquelnaza'ca bwiinn lasaa' tu. ²⁵ Gulgahw xi chi'h zi bwe'hla ra' nin rdoo' loh dxiaa' sinque ayi guinaabadxyi'dxyi tu canehza ze'en tin ayi zi'chi nagah guina'zu llahn loh xigaaba tu, ²⁶ laasii loh Xchihtsi Dxiohs caa dxyi'dxyi ra' rii: “Guidxyiyuh, cun garaa ra' nin nuu ra' lohon, naa xteenn Dxiohs.”

²⁷ Per sidela la'h tuhbi ziga bwiinn nin ayi riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs razi'laa'dzi ba yi'h tuhbi guelwahw, nee guiñi' sto' lu'h chenee lu'h ba, cun gudahw sinque ayi guinaabadxyi'dxyi lu'h tin ayi gaca chiohpa loh xigaaba lu'h. ²⁸ Per sidela chyulla nnaa loh lu'h: “Bwe'hla rii' nin gudzii'ba loh dxaan ra' ziga guhn”, pwihsi ayi gahw lu'hn, tin ayi pur ni'chi guñihchi bwiinn nin guñi' zi'chi, nee tin ayi za gaca chiohpa loh xigaaba chyuchi'h zi. ²⁹ Cañi'n xcweenta ziga naa xigaaba stuhbi bwiinn chi, ayi xcweenta dxi'h lu'h. Per ziuu' tuhbi nin guinaabadxyi'dxyi: “¿Xixnaa zohbapa'caa loh stuhbi bwiinn na'h pur nin rahca chiohpa xigaaba ba xcweenta nin ru'nnahn? ³⁰ Nee sidela na'h rudi'hihn guelzuxchiilli nez loh Dxiohs pur xcweenta guelwahw nin raawuhn, ¿xixnaa chi'h rñi'yah ra' bwiinn na'h pur nin raawuhn?” ³¹ Pwihsi ni'chin sidela la'htu rahw

tu o ree' tu ziga xilla guelwahw ra', o ruhnn tu xilla stuhbi cohsa, gulgui'hnnan para gaca lasahca lah Dxiohs, ³² nee ayi za guche'h tu nin la'h ra' bwiinn Israel ra', nee nin la'h ra' za bwiinn ra' nin ayi naa ra' bwiinn Israel, nee nin la'h ra' za bwiinn nin naa ra' xpwiinn xquido' Dxiohs. ³³ Na'h ziga naa za xigaa'bahn, rdxihyihn tal ziga dxui' sto' bwiinn; ayi cadxi'hyi dxi'hn xcweenta xquelnaza'ca'hn sino que cadxi'hyihn xquelnaza'ca ra' ziahan duxa ra' bwiinn, tin ta'h ra' ba loh duhlda pur nin gwachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

11

¹ Gulgui'hnn ziga nin ru'nnahn laasii na'h ru'nnahn ziga naa xcweenta Jesucristu.

Xcweenta ziga nahpa guunn ra' gunna'h la'n xquido' Dxiohs

² Bwiitsi ra'n, riahxi lasto'n pur la'htu laasii guillii-guillii riagannahsto' tu na'h nee zeezahnee za tu dxyi'dxyi ra' nin balu'yi'hn la'htu, ³ per xclaa'dzihn gacabwa' tu la'h Crixtu naa nin rnabwa' la'h ra' cada tuhbigah ra' ndxi'hw, ya ndxi'hw naa nin rnabwa' la'h gunna'h ziga rnabwa' Dxiohs la'h Crixtu. ⁴ Ni'chin garaa ra' ndxi'hw ra' nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs o ziga chin rbwihdxyi-rnaaba ra' ba loh Dxiohs nahpa guunn ban llihgayihca ba; sinoon zuzi'xtuhyi ra' ba la'h Crixtu nin rnabwa' la'h ra' ba. ⁵ Per ya ziga garaa ra' gunna'h ra' nin rbwihdxyi-rnaaba loh Dxiohs o rñi' ba xchi'dxyi Dxiohs loh stuhbi bwiinn nee llihgayihca gunna'h chi cagasia'han xtuhyi ba la'h nin rnabwa' la'h ba, laasii naa ba ziga zi tuhbi gunna'h nin bigah yihca ñi'h. ⁶ Ya sidela la'h tuhbi gunna'h

ayi gudzii'ba ba xpaayii ba yihca ba mejor guigah yihca ba; ya sidela gatuhyi loh gunna'h pur nin guigah yihca ba, pwihsi mejor gudzii'ba xpaayii ba yihca ba. ⁷ Ya ziga ndxi'hw ra' ayi nuu guzo'ba ba llumbrehyi yihca ba o xilla stuhbi cohsa, laasii ndxi'hw naa xtuhxa Dxiohs cun lla'ñih xteenn Ni'h, ya gunna'h ra' naa ziga lla'ñih xteenn ra' ndxi'hw. ⁸ Pwihsi chin gulahchixchih Dxiohs la'h ndxi'hw ayi biinloh ndxi'hw tihxi gunna'h sino que gunna'h biinloh tihxi ndxi'hw. ⁹ Gunna'h biinloh pur la'h ndxi'hw, per ayi ndxi'hw dxi'h pur xcweenta gunna'h. ¹⁰ Ni'chin nahpa dxie'w yihca gunna'h la'n guido' ziga tuhbi sehn xteenn xquelrnabwa' xteenn ndxi'hw pur xcweenta aan-
jla ra'. ¹¹ Per nez loh Dxiohs, nin ndxi'hw nee nin gunna'h za ayi nuu guibahan xtuhbi ra' ba. ¹² Pwihsi sidela la'h gunna'h biinloh tihxi ndxi'hw, zi'chi za nnah la'h gunna'h naa nin ruzuh la'h tuhbi ndxi'hw guidxyiyuh per tuhbi dxi'h Dxiohs ruhnncha'yi la'h ra' bwiinn.

¹³ Pwihsi la'h gahca tu, ¿xa rwa'ha tu sidela naa bwen chin cwiidxyi-guinaaba tuhbi gunna'h Dxiohs, nee ayi tsiiba baayii yihca ra' ba? ¹⁴ Pwihsi la'h ra' nu'h nin naa ra' nu'h bwiinn ndxi'hw ra' la'h gahca nu'h rudi'hi xtuhyi loh ra' nu'h ziga chioo duxa dxyichihca ra' nu'h. ¹⁵ Ya ziga gunna'h ra' riahxi ra' ba naa yihca ra' ba ziga nu'hla dxyichihca ra' ba laasii zi'chi guca'ha ra' ba naa yihca ra' ba tin rusie'wun yihca ra' ba, ¹⁶ per sidela chyulla xclaa'dzi childxinee dxyi'dxyi la'h nu cun xcweenta ra' dxyi'dxyi ra' nin cañi'n loh tu, nahpa gacabwa' ba nin la'h nu'h nee nin la'h ra' ba cun nin la'h ra' za xpwiinn guido' Dxiohs ayi chy

nu'nbwa' stuhbi costumbre.

Xcweenta ziga ruxi'n ra' ba loh xchih xteenn Daada Jesucristu

¹⁷ Per ya loh dxyi'dxyi ra' rii' nin cagaca'hn loh tu, ayi ru xi guelnasaa cañi'n loh tu, laasii chin radiaa'ha tu la'n xquido' Dxiohs, xlawaa'ha guunn tu nin naa bwen, sola rutahla tu dzi'n dxaaba ra', ¹⁸ laasii ziga mweer puntu nin naa xcweenta tu, biin dxiaagahn ziga chin radiaa'ha tu la'n guido', rlaa'ha tu loh lasaa' tu rahca tu chiohpa cwa'ha; nee riachii sto'n cayahca squii'. ¹⁹ Per na'nnahn nahpa gaca zi'ca tin gacabwa' tu chyu ni'ca ra' nin ruca'hpa'h sto' ra' ñi'h la'h Dxiohs, chyu ni'ca ra' pa'h lasahca ru loh xtsi'n Dxiohs. ²⁰ Ni'chin chin radiaa'ha tu o radxa'ga lasaa' tu, ayi nuu cwih tu loh mweella nin rii guelwahw xchih xteenn Daada Jesucristu, ²¹ laasii chin la'h xchih gurih loh mweella, chi'chi tuhbigah ra' bwiinn rusiooba ra' ba rca'ha ra' ba xi rahw ra' ba. Gaduhbi nin riigah nuhn ra' nin cachia'han pur nin gue'du gahw ra' ba, ya snuhn ra' ba ya gudahwxa'ta ra' ba hasta guzuhdzi ra' ba. ²² ¿Tayi yihdzi tu gahw tu nee guee za tu? o ¿xi naa cabwe'he sto' tu xquido' Dxiohs, ni'chin nin rusia'han xtuhyi tu bwiinn nin ayi xi nahpatii'? ¿Xi ni'ca guiñi'n loh tu nnah? ¿Gu guiñi'za'ca'hn loh tu xcweenta nin ruhnn tu? ¿Gurñah loh tu guiñi'za'ca'hn loh tu!

Xchih xteenn Daada Jesucristu

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²³ Baluu'yi Daada Jesucristu na'h la'hgahca nin balu'yi'hn loh tu xcweenta ziga bwi'hnn Ñi'h guxiin nin gudahwnee Ñi'h la'h ra' xpwiinn Ñi'h

tuhbi xchih xteenn pascu, guxiin nin gudoo' Ñi'h, chin guca'ha Ñi'h pahn, ²⁴ ya chin guya'loh badi'hi Ñi'h guelzuxchiilli loh Dxiohs, chi'chi gudxi'zi Ñi'h pahn chi ya rahbi Ñi'h: “Gulgahw; dee' naa ziga ti'xihn nin guti'dxi'hn loh guelguhchi xcweenta tu. Squii' guunn tu tin dxiaganna sto' tu na'h.” ²⁵ Zi'chi gahca za bwi'hnn Ñi'h cohpa vihnu chin guluhlla gudahw ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h: “Nin nuu la'n cohpa rii' naa ziga rihn nin nuu ti'xihn nin guixi'hn chin chiinn ra' ba na'h, tin zi'chi gacan tuhbi dxyi'dxyi cuubi nin gusia'han Dxiohs loh ra' bwiinn ra' nin bagulii Ñi'h naa xpwiinn Ñi'h. Pwihsi squii' za guunn tu tin dxiagannasto' tu na'h.” ²⁶ Chin gahw tu pahn chi nee chin guee tu nin nuu la'n cohpa chi, cayuhnn tu cagaluu'yi tu nin bwi'hnn Jesucristu chin gudxihlli Ñi'h xcweenta ra' xtuhlda ra' nu'h loh cruhi; pwihsi gulchezahnee xcweenta Ñi'h hastayi la'n dxyih nin dxi' Ñi'h stuhbi.

Xcweenta ziga naa xnehza ziga gaca xchih xteenn Jesucristu

²⁷ Ni'chin nin rñi'n loh tu, chyu chi'h zi tuhbi tu nin rahw pahn nee nin ree' za cohpa nin naa xchih xteenn Daada Jesucristu, sidela ayi ruzo'badxiahga tu xchi'dxyi Dxiohs, nahpa tu duhlda; naa tu ziga zi tuhbi gahca ra' bwiinn ra' nin gudxiinn la'h Jesucristu chin billi'hi llarihn Ñi'h. ²⁸ Pwihsi la'h gahca tu gulguia'ha dela ayi xi xtuhlda tu, ya chi'chi gulgahw pahn cun gulguee vihnu nin naa xchih xteenn Daada Jesucristu, laasii ba bati'dxi cweenta tu xtuhlda tu loh Dxiohs.

²⁹ Chyu chi'h zi bwiinn nin gahw, nin guee loh xchih xteenn Daada Jesucristu, gulca'nna sto' tu xixnaa gahw tu nee guee tu loh xchih xteenn Daada Jesucristu; sinola'n la'h gahca tu guunn tu dxiaaba xquelnnah Dxiohs yihca tu. ³⁰ Ni'chin nuu ra' ziahan ra' lasaa' tu nin rahcallu'hu ra', nin ayi ra' jweersi, nee neezaa nuu ra' nin cayahchi. ³¹ Per sidela guidxiaapa nu'h cwidahdu pur la'h gahca nu'h, gachinaaba nu'h loh Dxiohs gusi-aaca Ñi'h xtuhlda ra' nu'h tin ayi chyu gatiidx-ilo guelnah xteenn Dxiohs. ³² Per chin ruti'dxi Ñi'h la'hnu'h loh tuhbi guelnnah, rusa'cazii Ñi'h la'hnu'h, tin ayi gaca xcweenta nu'h guelguxchisi chin guunn Ñi'h guelguxchisi xcweenta ra' bwiinn guidxyiyuh ra'.

³³ Ni'chin nin rñi'n loh tu bwiitsi ra'n, chin gadiaa'ha tu tin gahw tu loh xchih Jesucristu, gul-cweeza lasaa' tu tin tuhsi junta gahw tu. ³⁴ Sidela tuhbi tu rchia'han, nicala gahw ba guehta yihdzi ba, tin zi'chi ayi guunn Dxiohs guelguxchisi la'htu. Ya cweenta nin na'lla'ta ru ra' na'h gwa'han xa gaca cweenta ra' chi chin dxie'ldagua'han cuun tu.

12

Guelrnabwa' nin rudi'hi Spíritu Saantu Dxiohs la'h cada tuhbigah xpwiinn Jesucristu

¹ Bwiitsi ra'n, xclaa'dzihn gacabwa' tu xcweenta guelrnabwa' nin runi'hi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'h cada tuhbigah ra' nu'h. ² La'htu bwen-bwen naann tu chin nagahdxi dxiu'nbwa' tu xchi'dxyi Dxiohs, basaa'n tu gwana'hla tu ziga

zi nin ayi riin loh ñi'h nez dihtsi ra' dxaan yuh ra' nin ayi rñi'. ³ Ni'chin nin xclaa'dzihn gacabwa' tu, nin tuhbi nin rñi': “¡Ayi guilasahca Jesucristu!”, ayi cañi' ban pur Spíritu Saantu Dxiohs, ya ayi za nin tuhbi nin guiñi': “Jesuhs naa Daada”, sidela ayi naan pur xcweenta Spíritu Saantu.

⁴ Ya nuu ziahan guelrnabwa' nin rudi'hi Dxiohs la'h ra' cada tuhbigah ra' bwiinn ra' nin riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, per tuhsi naa Spíritu Saantu Dxiohs nin ruhnn dzi'n chi la'n lasto' ra' nu'h. ⁵ Nuu ziahan foorma ziga chyu guunn xtsi'n Dxiohs, per dzi'n chi naan nez loh gahca tuhsi Daada nin nuu dxibaa', ⁶ nee ziahan za foorma nuu ziga guunn lu'h dzi'n ra' rii', per tuhsi Dxiohs rudi'hi guelrnabwa' ra' rii' la'n lasto' ra' bwiinn. ⁷ Tuhbigah ra' bwiinn riinloh guriin-guriin guelrnabwa' xteenn Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nin rudi'hi Ñi'h la'h ra' ba, tin para garaa ra' nu'h gacanee ra' ba la'h ra' nu'h. ⁸ Ya ziga rudi'hi Spíritu Saantu guelnasiin la'h tuhbi ra' bwiinn, zi'chi za pur la'h gahca Spíritu Saantu radzihn guelnaann loh stuhbi ra' bwiinn. ⁹ Zi'chi gahca za pur Spíritu Saantu radzihn rahpa duxa tuhbi ra' bwiinn guelriachii sto', ya snuhn ra' ba radzihn rca'ha ra' ba rusiaaca ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu ra', ¹⁰ ya snuhn ra' ba radzihn rca'ha ra' ba ruhnn ra' ba hasta guelmilahgru, ya snuhn ra' ba rca'ha ra' ba para ruluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs o pur cohsa ra' nin ze'yahlda gaca, ya snuhn ra' ba radzihn rca'ha ra' ba guelrnabwa' tin rahca rahcabwa' ra' ba cuun nin naa Spíritu nin naa guchiipa'h nee neezaa cuun nin naa spíritu nin rusagui'hi; nuu ra' ga'h ra' ba rca'ha ra' ba guelrnabwa' tin rñi' ra' ba

ziahánloh ra' dxyi'zah ra', nee hasta nuu ra' za nin rca'ha guelrnabwa' tin guiñi' ra' ba loh nu'h xi rñi' bwiinn nin rahca rñi' guriin-guriin dxyi'zah ra' chi. ¹¹ Ya garaa ra' dzi'n ra' rii' ruhnn tuhsi Spíritu, Spíritu nin rahcanee ruhnn tuhbigah ra' nu'h xtsi'n Ñi'h ziga chi'h zi nin xclaa'dzi Ñi'h.

Garaa ra' nu'h naa nu'h tuhsi tihxi

¹² Laasii Crixtu naa ziga tuhbi tihxi nin nahpa ziahan taa'ha, pwihsi taa'ha ra' rii' nicala naa ra'n ziahan taa'ha, per naa ra'n tuhsi tihxi, ¹³ laasii garaa ra' nu'h cun tuhsi Spíritu gurohbañihsa ra' nu'h loh tuhbi tihxi, nicala la'h ra' bwiinn Israel ra' o nicala la'h ra' za bwiinn nin ayi naa ra' bwiinn Israel ra', nicala bwiinn nin gudoo' ra' o nicala za bwiinn ra' nin ayi gudoo' ra', per tuhsi Spíritu Saantu bia'han la'n lasto' ra' nu'h.

¹⁴ Laasii tihxi nu'h ayi naan tuhbi taa'ha, sino que ziahan taa'ha. ¹⁵ Sidela la'h ñaa' nu'h guiñi'n: “Laasii ayi naan naa tu, pwihsi ayi naan tuhbi tu”, pwihsi ¿ta pur ni'chi chi'h ayi naan tuhbi lahta xteenn tihxi? ¹⁶ Ya sidela la'h tuhbi dxiahga nu'h guiñi': “Na'h ayi naan ziga tuhbi bizloh, ni'chin ayi naan loh tuhsi tihxi”, ¿ta pur ni'chi si chi'h ayi naan xteenn tihxi nu'h? ¹⁷ Sidela gaduhbi tihxi ñahca xteenn si tuhbi bizloh, ¿caalla nez ñizohba chi'h dxiahga tu? Ya sidela xteenn si ga'h za dxiahga ñahca tihxi, ¿caalla ñuu' chi'h ziga nez ñigoo'ba llii' tu bwih? ¹⁸ Per nnah la'h Dxiohs ba basia'han Ñi'h la'h ra'n cada la'h ra'n cun lahta ra'n loh tuhbi tihxi ziga chi'h zi bwi'hnn Ñi'h lligaaba. ¹⁹ Sidela garaa ra' taa'ha ra' rii' ñahca ra'n tuhbigah si taa'ha

ra', ¿caalla ñuu' chi'h tihxi? ²⁰ Per ziga nuu' ziahan taa'ha ra' per sola naa ra'n tuhsi tihxi.

²¹ Ziga tuhbi bizloh ayi nuu guiñi'n loh tuhbi naa squii': "Ayi xi xchi'hna'hn yi'h", nee nin tuhbi cooca yihca ayi nuu guiñi'in loh tuhbi ñaa': "Ayi xchi'hna'hn yi'h", ²² sino que nnah lahta xteenn tihxi nin rñah gullia'yi'hn jweersi nahpa ra', ni'chi ra' pa'h nin mahzi ra' xchi'hn; ²³ ya la'h ra' lahta xteenn tihxi nu'h nin gullia'yi'hn rachidi'hnn cweenta ra' nu'h, ni'chi ra' nin mahzi ru rachidxiaacu ra' nu'h cun guelnadaa. Ya ziga lahta ra' hasta naa nu'h ndxi'hw o lahta hasta naa gunna'h nin rudi'hi xtuhyi loh nu'h ni'chi ra' nin mahzi rahpadaa ra' nu'h, ²⁴ laasii para la'hnu'h nin mahzi lasahcaru, ayi gapadaa nu'h; per Dxiohs bwi'hnncha'yi la'h tihxi tin lahta nin gullia'yi'hn xchi'hn ni'chi nin mahzi gapadaa nu'h. ²⁵ Bwi'hnn Ñi'h zi'chi tin ayi ñuu' llahn loh tihxi, tin garaa ra' lahta ra' gacanee lasaa' ra'n. ²⁶ Ya sidela la'h tuhbi lahta xteenn tihxi rza'cazii, pwihsi garaa ra' lahta ra' chi rza'cazii; ya sidela gaca lasahca tuhbi lahta xteenn tihxi, ya garaa ra' lahta xteenn tihxi gaca lasahca.

²⁷ Ni'chin garaa nu'h naa nu'h tihxi Crixtu, ya cada tuhbigah ra' nu'h naa tuhbigah lahta xteenn tihxi Ñi'h. ²⁸ Pwihsi ya zi'chi Dxiohs bazuh nuu ra' nu'h ziga nahpa nu'h cargu xteenn guido', ziga mweer puntu, pooxtla ra', chi'chi la'h ra' nin ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs, lwehgu ziga nin rahca ra' mwehsu, ya chi'chi ziga nin ruhnn ra' ga'h guelmilahgru ra', ya chi'chi lwehgu la'h ra' ziga ra' nin rusiaaca la'h ra' bwiinn dxyihdxyi ra', lwehgu la'h ra' nin ruhnn ra' cumpahñu la'h ra'

nin xchi'hn gaca cumpahñu, nee cun neezaa nin rahca rñi' ra' guriin-guriin ra' dxyi'zah ra'. ²⁹ ¿Ta garaa chi'h ra' ba naa ra' ba pooxtla? ¿Ta garaa ra' chi'h ra' ba ruluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs? nee ¿ta garaa ra' chi'h ra' ba naa ra' mwehsu?, o ¿ta garaa ra' ba ruhnn ra' ba guelmilahgru ra'? ³⁰ ¿Ta garaa ra' ba nahpa ra' ba guelrnabwa' tin dxiaaca ra' bwiinn? ¿Ta garaa tu rahca rñi' tu garaaloh dxyi'zah ra'? Pwihsi guyaa ayi garaa dxi'h tu, ³¹ yannah gulgui'hnn pur guica'ha tu loh Dxiohs guelrnabwa' nin naa mahzi ru cha'yi. Per na'h gulu'yi'hn la'h tu tuhbi neziuh za'ca nin mahzi lasahca ru loh garaa ra' ni'ca.

13

Guelnadzii'hi lasaa'

¹ Sidela na'h rñi'n garaaloh ra' dxyi'zah xteenn ra' bwiinn guidxyiyuh cun xchi'dxyi ra' xaanjla Dxiohs, per ayiga'h na'pahn guelnadzii'hi lasaa' cun stuhbi bwiinn, pwihsi na'h naan ziga zi tuhbi dahnbuhrri o ziga tuhbi platihyi nin za'bi rsiaa' zi rzihdzi. ² Nee sidela na'h rñi'n xchi'dxyi Dxiohs xcweenta ra' cohsa ra' nin gue'du ze'yahlda ra' gaca, o rahcabwa' Zahn garaa ra' cohsa naga'tsi xteenn Dxiohs nee cun garaa ra' za guelnasiin xteenn guidxyiyuh, nee na'pazahn guelriachii sto' ziga zahca guiñi'n loh ra' dahan: “Biya'dxu xlu-gahri lu'h”, per ya nin ruhnn ga'h chi'h sidela ayi na'pahn guelnadzii'hi lasaa' cun stuhbi bwiinn, pwihsi ya cun ni'chi ayi chyu naan. ³ Nee sidela na'h chi'zi'hn garaa ra' xixte'nnahn guica'ha ra' bwiinn ra' nin ayi xi nahpa ra', o hasta gudi'hihn ti'xihn guica'dxih, per ayiga'h na'pahn

guelnadzii'hi lasaa' la'n lasto'n, pwihsi lliaa' zi naa xtsi'na'h'n.

⁴ Bwiinn ra' nin nuu guelnadzii'hi lasaa' sto' ra' ñi'h nahpa ra' ba guelpaseensi, nee naa za ra' ba bwiinn za'ca; ayi rza'bi sto' ra' ba xixteenn lasaa' ra' ba, nee ayi za naa ra' ba bwiinn nayaachi ra'.

⁵ Ayi naa ra' ba bwiinn nado'balaadzi, ayi rdx'i'yi ra' ba xcweenta zi ra' ba, ayi naa ra' ba bwiinn llahn, nee ayi za naa ra' ba bwiinn ria'llahn sto' ñi'h.

⁶ Ayi riahxi ra' ba pur xcweenta duhlda, sino que riahxi ra' ba xcweenta dxyi'dxyi nin naa guchii' ra'.

⁷ Nin nahpa guelnadzii'hi lasaa' ni'chi ruhn waanta loh xi chi'h zi ra' cohsa nee riachiiza sto' ba bwen pur xcweenta xi chi'h zi ra' cohsa, nee neezaa zeezahtii' cabweeza ba cun rahca za ruti'dxiloh za ba xi chi'h zi trabahjw.

⁸ Guelnadzii'hi lasaa' ayi chuu dxyih nin ñihchilohtii', per zadzihn dxyih ayiru guiñi' bwiinn pur xcweenta cohsa ra' nin gue'du gaca, nee ayiruzah chezah guiñi' ra' bwiinn guriin-guriin dxyi'zah, nee ayiru za chuu guelnaann; ziñihchiloh ra'n.

⁹ Laasii nnah gullia'yi'hn rahcabwa' ra' nu'h, nee gullia'yi'hn xchi'dxyi Dxiohs xcweenta ra' cohsa nin chuu ru gaca rahcabwa' ra' nu'h ni'chi rachiñi' nu'h, ¹⁰ per chin dxi' Jesucristu nin nahpa guelnasiin, ya chi'chi ziñihchiloh guelnaann mbah xteenn nu'h.

¹¹ Chin guhca'hn biñi'n, guñi'n ziga zi biñi'n, guyuu'zahn ziga zi xigaaba biñi'n; per ya chin ba biin ca zu'hn, gudii'dxi guzah ra' xigaaba xteenn guelbiñi'n nin guyuu'huhn, ¹² laasii nnah rwa'ha nu'h ziga loh tuhbi dxiawahan nacahyi, per chin guibahannee nu'h la'h Dxiohs

llaa'ndxibaa' zwa'ha za'ca nu'h ziga chin riidia'ha lasaa' nu'h; yannah la'n nu'nbwa' mas taa'yi'hn, per ya chi'chi zahcabwa'n xa nu'nbwa' Dxiohs na'h. ¹³ Pwihsi nnah ria'han xcweenta guelriachii sto' cun xcweenta siguhra dzi'tsi gachica'ha ra' nu'h xereensi nu'h loh Dxiohs cun xcweenta guelnadzii'hi lasaa', pwihsi loh gadxioonna ra' dee' nin lasahca ru naa guelnadzii'hi lasaa'.

14

Xcweenta ziga guiñi' lu'h dxyi'dxyi ra'

¹ Nin naa mweergaloh gulchi'hyi gaapa tu guelnadzii'hi lasaa' la'n lasto' tu, nee gulguinaaba za loh Dxiohs tin guni'hi za Ñi'h tuhbi xtsi'n Ñi'h guunn tu, ziga guluu'yi tu xchi'dxyi Ñi'h. ² Pwihsi ziga chin rñi' tuhbi bwiinn tuhbi dxyi'dxyi nin ayi chyu bwiinn rahcabwa', cañi' bwiinn chi loh Dxiohs ayi loh dxi'h bwiinn, laasii ayi chyu bwiinn rahcabwa' dxyi'dxyi nin cañi' ba. Dxi'dxyi nin rñi' ba naan pur xcweenta Spíritu Saantu, per naan tuhbi dxyi'dxyi naga'tsi. ³ Pwihsi ya ziga bwiinn nin ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs, ruhnn ban tin rgu'gui'w ba sto' bwiinn nin rñi'nee ba xchi'dxyi Dxiohs nee rusia'han nasaa ba sto' za bwiinn nin ruzo'badxiahga xchi'dxyi Dxiohs. ⁴ Pwihsi ya ziga chin rñi' tuhbi bwiinn guriincaa ziga tuhbi dxyi'zah nin ayi rahcabwa' bwiinn ra' la'n lasto'si ba cagu'gui'w ba ziga riachii sto' ba xchi'dxyi Dxiohs, ya ziga bwiinn nin ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs cun ziga cweenta ra' nin gue'du gaca ra', bwiinn chi cagu'gui'w ba sto' ra' bwiinn guido' ra' xteenn Dxiohs, tin zi'chi mahziru ria'zi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

⁵ Na'h xclaa'dzihn malaayque garaa tu guiñi' tu guriin-guriin dxyi'zah, per nin mahzi xclaa'dzihn naa guluu'yi tu xchi'dxyi Dxiohs, laasii mahzi lasahca nin rahca ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs, que nin rahca rñi' guriin-guriin dxyi'zah sidela bwiinn nin rñi' dxyi'dxyi nagahn ra' chi ayi nuu guluu'yi ga'h ba la'h ra' bwiinn xi zee loh nin cañi' ba tin zi'chi mahziru chu'gui'w lasto' ra' ba xcweenta xchi'dxyi Dxiohs. ⁶ Pwihsi ni'chin nnah, bwiitsi ra'n, sidela na'h dxie'ldagua'han cuun tu nee guiñi'n dxyi'dxyi nin ayi gacabwa' tu, pwihsi ayi xi gallu'yitii' sidela zi'chi gu'nnahn mahzi bwen gu'nnahn guiñi'n loh tu tuhbi dxyi'dxyi nin naa xcweenta Dxiohs, dxyi'dxyi nin guunn Ñi'h tin gacabwa' nu'h, o guni'hi Ñi'h gacabwa' nu'h tuhbi dxyi'dxyi nin naa guchii pa'h, o guni'hi Ñi'h tin galuu'yi nu'h xchi'dxyi Ñi'h, o xiilla tuhbi guelru-luu'yi.

⁷ Ziga gazo'ba nu'h, nee gazuu nu'h cweenta rii' ziga tuhbi dxi'ba nin ru'lda bwiinn, o sea ziga tuhbi bidxee o tuhbi harpa; per sidela bwiinn ayi gu'lda za'ca ra' ba dxi'ba ra' rii', ¿xaalla gacabwa' chi'h nu'h xi ru'lda ra' ba? ⁸ Zi'chi za ziga tuhbi loh guerra, sidela la'h trompeta ayi guiñi'in gaduhbi la'ga'htii' para dxihn ra' bwiinn ra' nin rii guehrru, pwihsi nin tuhbi ra' ba ayi cu'guihn para childxi ra' ba. ⁹ Pwihsi zi'chi za la'htu sidela ayi guiñi' tu dxyi'zah nin rahcabwa' bwiinn nayaa-nayaa, pwihsi ¿xa guunn ra' ba para gacabwa' ra' ba xiiñin rñi' lu'h? Pwihsi ziganaa-zigayaaca guiñi' lu'h xchi'dxyi lu'h loh bwiinn cun ayi gacabwa' ba xiñin rñi' lu'h. ¹⁰ Pwihsi ziga

nuu ziahan dxyi'zah loh guidxyiyuh, nee guchii garaara'n nuu xi ruze'tan, ¹¹ ziga sidela na'h ayi gacabwa'n dxyi'zah nin rñi' tuhbi bwiinn loon, naan ziga zi tuhbi bwiinn ziitu nez loh bwiinn nin cañi' loon, ya bwiinn za chi naa ba zigazizaa tuhbi bwiinn ziitu para na'h. ¹² Ni'chin la'htu nin xclaa'dzi ra' guica'ha guelrnabwa' xteenn Spíritu Saantu, gulgui'hn para guica'ha tu nin gallu'yi nin guunn para cu'gui'wru ra' guelriachii sto' lasto' ra' bwiinn ra' nin naa ra' bwiinn xquido' Dxiohs.

¹³ Pwihsi ni'chin ziga la'h tuhbi bwiinn nin rñi' ziga guriincaa dxyi'zah, guinaaba bwiinn chi loh Dxiohs guelrnabwa' xteenn Ñi'h tin gudi'hi Ñi'h xa guluu'yi ba xcweenta cohsa nin cañi' ba cun xchi'dxyi ba. ¹⁴ Pwihsi sidela na'h gu'nnahn cwiidxyi-guina'ba'hn loh Dxiohs cun tuhbi dxyi'dxyi dxi'zah nin ayi gacabwa'n, guchiica cabwihdxyi-cana'ba'hn loh Dxiohs cun spíritu'hn, per ya ziga loh xigaa'bahn ayi cayahcabwa'tii'hin. ¹⁵ ¿Xa ni'ca gu'nnahn pwihsi? Chin cwiidxyi-guina'ba'hn loh Dxiohs cun spíritu, nee cun neezaa cun xigaa'bahn gu'nnañin. Neezaa chin gu'lda'hn himnu ra' cun xcweenta Spíritu Saantu cun guriin dxi'zah, zi'chiza cun xigaa'bazahn gu'lda'hn himno ra' nin gacabwa' ra' bwiinn. ¹⁶ Laasii sidela yi'h cayuhnn lasahca lu'h la'h Dxiohs cun spíritu zi, ya ziga bwiinn nin nacuubi nugaca'dxiahga ayi gacabwa' ba loh ziga cabwihdxyi-canaaba lu'h loh Dxiohs laasii ayi rahcabwa' ba xiñin rñi' lu'h. ¹⁷ Ya ziga rbwihdxyi-rnaaba lu'h, naan bwen duxa, per stuhbi bwiinn ayiga'h rroo' guelriachiisto' sto'

ba. ¹⁸ Rudi'hihn guelzuxchiilli loh Dxiohs pur nin rahca rñi'n guriin-guriin dxyi'dxyi que loh garaa ra' tu, ¹⁹ per nez la'n guido' xclaa'dzihn guiñi'n ga'yusi dxyi'dxyi nin gacabwa' tu, nin guluu'yi la'htu, que loh tsi'h mihi dxyi'dxyi nin guiñi'n loh tu cun spíritu xte'nnahn nin ayi chyu tuhbi tu gacabwa'.

²⁰ Bwiitsi ra'n, ayi ruhnn tu lligaaba ziga lli-gaaba nin ruhnn ra' biñi'n, sino que gulgahca ziga biñi'n loh ra' dzi'n dxaaba per gulgahca ziga tuhbi bwiinn nin baniin cazuu loh ra' dzi'n nin naa xnehza. ²¹ Squii' caa loh dxihtsi lehyi xteenn guehtu Moisehs xcweenta ziga guñi' Daada Dxiohs loh ba: “Mahzi guiñi'n loh ra' bwiinn cun guriincaa dxyi'dxyi nee cun neezaa xchi'dxyi ra' bwiinn ziitu ra', per nin squii' ayi guzo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi'hn.” ²² Ni'chin nin guriin-guriin dxyi'zah naa ziga tuhbi sehn loh ra' bwiinn ra' nin nagahdxi chechii sto' ra' ñi'h xcweenta xchi'dxyi Ñi'h, ayi loh ra' dxi'h ziga bwiinn ra' nin ba gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. Per ya ziga guelruluu'yi xteenn xchi'dxyi Dxiohs naan nin ruluu'yiloh xquelrnabwa' Dxiohs para la'h ra' bwiinn nin riachii sto' ra' ñi'h xcweenta xchi'dxyi Dxiohs, ya ayi para la'h ra' dxi'h bwiinn ra' nin ayi riachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ²³ Ziga chin ba radiaa'ha tu guido' cañi' tu guriin-guriin dxyi'dxyi nin ayi chyu bwiinn gacabwa', ya gadzihn tuhbi bwiinn nin ayi gaann xa naa xcweenta Dxiohs, ziñi' ba nna ba nuu xi zeegadzii'ba yihca tu, ²⁴ per sidela garaa tu cañi' dxyi'dxyi nin bani'hi Dxiohs, nee hohra chi chu'tii tuhbi bwiinn nin ayi riachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, zahcabwa' bwiinn chi

xiñin cañi' tu, nee zudi'hi za ba cweenta nuu xtuhlda ba, ²⁵ ya zi'chi ziinloh loh ra' lligaaba nin naga'tsi la'n lasto' ba, chi'chi zusia'chyu llihbi ba guzu'nllihbi ba nez loh Dxiohs, nee ziñi' za ba guchii pa'h zuu Dxiohs galaayi tu.

Gulgui'hnn garaatii' xnehza-xnehza

²⁶ Pwihsi, bwiitsi ra'n, cweenta rii' naa squii'. Chin radiaa'ha tu, nuu tu nahpa tu salmu ra', o tuhbi xchi'dxyi Dxiohs nin guluu'yi Ñi'h, o xilla xa baluu'yi Dxiohs ziga para gacabwa' tuhbi bwiinn, o ziga guiñi' bwiinn tuhbi dxyi'dxyi cun guriinca stuhbi dxyi'dxyi, nee chuu za tuhbi nin gabwe'hexnehza dxyi'dxyi ra' chi. Pwihsi gulgui'hnn garaa ra' dee' tin chioo ru guelriachii sto' lasto' ra' bwiinn ra' nin ba gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs. ²⁷ Ya ziga chin riuu' chyu rñi' cun guriinca dxyi'dxyi ra', zuuguiñi' chiohpa o chohnna bwiinn; per tuhbigah ra' ba chuu stuhbi nin gabwe'he xnehza ziga guiñi' cada tuhbigah ra' ba. ²⁸ Per sidela ayi chyu gabwe'he xnehza xcweenta dxyi'dxyi ra' chi, mahzi bwen nicala ayi guiñi' ra' ba guriincaa dxyi'dxyi ra' nez la'n guido' sino que cada tuhbigah ra' ba guiñi' ra' ba loh Dxiohs desde la'n lasto' gahca ba. ²⁹ Zi'chi za la'h ra' bwiinn ra' nin ruluu'yi ra' dxyi'dxyi ra' nin rudi'hi Dxiohs la'h ra' ba, zuu guiñi' chiohpa o chohnna ra' ba, ya schiohpa-schohna ra' ba guca'hdxiahga nin cañi' ra' bwiinn ra' chi tin guidu'hun gu rga'ha cañi' ra' ba. ³⁰ Per sidela la'h Dxiohs guunn para gacabwa' stuhbi bwiinn nin zohba gaca'dxiahga, ya chi'chi nin mwerгалoh chi gucwe'za ba guiñi' ba. ³¹ Pwihsi zi'chi garaa

tu nin rca'ha para rñi' o para ruluu'yi xchi'dxyi Dxiohs, zahca guiñi' cada tuhbigah tu, tin zi'chi garaa tu gusi'dxi tu nee tin zi'chi chioo ru guelriachii sto' lasto' tu. ³² Nin rñi' ra' xchi'dxyi Dxiohs nahpa gacabwa' ra' ba xa rucwe'za la'gahca ra' ba, ³³ laasii Dxiohs naa tuhbi Dxiohs nin ruhnn garaatii' ra' xnehza-xnehza; ayi naa Ñi'h Dxiohs nin runi'hi lligaaba nin zia-zie'zi, sino que rbahchidxyii Ñi'h lasto' bwiinn ra' nin ba gwachii sto' ra' ñi'h xchi'dxyi Ñi'h.

³⁴ Ya ziga gunna'h ra' ayi guluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nez delanta loh ra' bwiinn guido' ra', laasii ayi si'gue'ldahn para la'h gunna'h ziga guluu'yi ba xchi'dxyi Dxiohs, pwihsi mahzi nahpa gaca ra' gunna'h guzo'badxiahga ra' ba dxyi'dxyi nin rñi' lehyi, ³⁵ ya sidela xclaa'dzi tuhbi gunna'h gacabwa' xiilla, mahzi guinaabadxyi'dxyi ban loh xpwiinn ndxi'hw ban rwaa' yihdzi ra' ba; laasii ayi naa bwen guiñi' tuhbi gunna'h ziga loh tuhbi cultu.

³⁶ Nahpa gacabwa' tu ayi nez loh dxi'h tu biinloh xchi'dxyi Dxiohs. ³⁷ Sidela chyuulla tuhbi nin nahpa siguhra naa ba para guluu'yi ba xchi'dxyi Dxiohs, o nahpa ba siguhra badi'hi Spíritu Saantu tuhbi dzi'n roo' guunn ba, nahpa gacabwa' ba cweenta rii'. Garaa ra' dxyi'dxyi ra' nin cagaca'hn loh tu, ruca'hñin laasii zi'chi gunabwa' Daada Jesucristu guca'hñin. ³⁸ Ya sidela chyuulla tuhbi tu nin ayi chechii sto' ñi'h na'pahn xquelrnabwa' Jesucristu, ayi za chyu chechii sto' ñi'h xchi'dxyi bwiinn chi. ³⁹ Ni'chin bwiitsi ra'n, gulgui'hnn para gaca guluu'yi tu xchi'dxyi Dxiohs, nee ayi guunn

tu pur guzia'tii tu ziga guiñi' ra' ba guriin-guriin dxyi'dxyi ra', ⁴⁰per gulgui'hnnan ziga naa xnehza-xnehza.

15

Babahn za'ca Jesucristu loh ra' bwiinn guuchi

¹Nnah rñi'n loh tu bwiitsi ra'n; gulgasannah sto' tu xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin balu'yi'hn loh tu nin gwachii sto' tu nin cayuhnn nadxiipa lasto' tu. ²Pwihsi neezaa pur xcweenta dxyi'dxyi ra' rii' basia'pitii Dxiohs xcweenta xtuhlda tu sidela zeezahnee tun cun gaduhbi sto' tu, sidela ayi gunn chiohpa sto' tu.

³Pwihsi nin naa mweergalohtii', balu'yi'hn la'htu dxyi'dxyi ra' nin basi'dxi'hn; balu'yi'hn la'htu xa guhchi Jesucristu pur xcweenta xtuhlda ra' nu'h, ziga nin caa loh Xchihtsi Dxiohs. ⁴Guñi'n loh tu xa biga'tsi Ñi'h, ya babahn Ñi'h loh ra' bwiinn guuchi chin biohna dxyih ziga nin rñi' loh Dxihtsi xteenn Dxiohs xcweenta Ñi'h, ⁵ya loh nin babahn Ñi'h, baluu'yiloh za Ñi'h loh Pehdru, ya chi'chi baluu'yiloh za Ñi'h loh ra' gadzi'h bichiohpa xpooxtla Ñi'h, ⁶chi'chi baluu'yiloh za Ñi'h loh ra' ga'yu gaywa'h bwiinn ra' tuhbi lahta, ziahan ru ra' ba nabahan nnah, per nuu za ra' ba la'h ra' ba ba guhchi. ⁷Ya seguihdu baluu'yiloh za Ñi'h loh Jacobo, chi'chi loh ra' garaa tii' ra' pooxtla.

⁸Pur luulchimatii', yaque baluu'yiloh Ñi'h loh ra' garaa ra' ba, chi'chi baluu'yiloh za Ñi'h loon, ⁹pwihsi na'h gullia'yi'hn lasahca'hn loh ra' snuhn pooxtla, nee nin ayi za ruhn marehsa guiria'hlaan

pooxtla, laasii guca'hna'hlara'n xpwiinn guido' Jesucristu, ¹⁰ per balahsa duxa sto' Dxiohs na'h, ni'chin naan tuhbi pooxtla nnah, per ayi lliaa'zi balahsa sto' Ñi'h na'h, laasii na'h bwi'hnnruun dzi'n loh garaa ra' ba; per ayi pur xcweenta gah-cadxi'hn sino que Dxiohs cayahcanee na'h pur nin nadzii'hi Ñi'h na'h, ¹¹ per ayi xi ruhnn nicala la'h ra' ba o na'h naa nin mahzi lasahca, sola nin nahpa galuu'yi nu naa xa ta'h bwiinn loh duhlda xcweenta ziga riachii sto' ra' ba xchi'dxyi Dxiohs; ya ziga gwachii sto' tu guhca gula'h tu loh duhlda.

Xcuenta ziga gabahan ra' bwiinn nin guhchi

¹² Per sidela la'hnu cagaluu'yi nu xcweenta ziga babahn za'ca Jesucristu loh ra' bwiinn guuchi, ¿xixnaa chi'h nuu ra' nin rñi': "Ayi chuu ziga gabahan ra' bwiinn guuchi"? ¹³ Pwihsi sidela ayi gabahan ra' bwiinn guuchi, zi'chiza nin Crixtu ayi babahn loh guelguhchi, ¹⁴ ya sidela neezaa ayi babahn Jesucristu loh guelguhchi, pwihsi zi'chiza nin xchi'dxyi Ñi'h nin raluu'yi ra' nu ayi xi guilasahcan, ya ziga guelriachii sto' nin nuu lasto' tu ayi xi guilasahcazan. ¹⁵ Sidela zi'chi pwihsi la'hnu'h naa nu'h xpwiinn Dxiohs nin rusagui'hizi, nee nicala ya bachiñi' nu Dxiohs bacwa'hn la'h Jesucristu loh guelguhchi; ya sidela ayi guchii dxi'h gabahan ra' bwiinn guuchi, pwihsi ayi za guchii dxi'h bacwa'hn Dxiohs la'h Jesucristu loh guelguhchi, ¹⁶ laasii sidela la'h ra' bwiinn guuchi ayi gabahan ra' ba, pwihsi nin la'h za Crixtu ayi za babahn Ñi'h loh guelguhchi. ¹⁷ Ya sidela Crixtu ayi babahn Ñi'h loh guelguhchi, pwihsi zi'chi za guelriachii sto' nin

nuu sto' tu ayi gallu'yin; ya nuu gahca tu loh duhlida. ¹⁸ Ya sidela zi'chi pwihsi hasta cun bwiinn ra' nin naa xpwiinn Ñi'h nin baguhchi ra' naa ra' ba nin baguñihchilohtii'. ¹⁹ Zi'chiza garaa ra' nu'h nin nabahan chi'h zi loh guidxyiyuh rii' ziga naa dxyi'dxyi cabweza ra' nu'h Jesucristu, naa nu'h mahzi bwiinn nin biza'bitii' loh ra' garaa ra' bwiinn guidxyiyuh.

²⁰ Per ziga ya bacwa'hn Dxiohs la'h Jesucristu loh guelguhchi, ni'chin la'h Ñi'h naa Ñi'h mweer-galoh nez loh ra' bwiinn guuchi ra' nin gabia'garii gabahan ra'. ²¹ Pwihsi ziga biinloh guelguhchi pur xcweenta tuhsi ndxi'hw loh guidxyiyuh, zi'chi za pur xcweenta tuhsi za ndxi'hw biinloh gabahan ra' bwiinn loh guelguhchi. ²² Ziga pur xcweenta tuhbi ndxi'hw nin laa Adahn biinloh guelguhchi zi'chi za nnah pur xcweenta Jesucristu chuu gaba-han ra' bwiinn loh guelguhchi, laasii naa ra' ba xpwiinn Ñi'h. ²³ Per cada tuhbigah ra' nu'h ziga bwi'hnn Dxiohs lligaaba gaca: Jesucristu naa mweer galoh, ya chin dxi' Ñi'h stuhbi garaa nin naa xpwiinn Ñi'h dxie'galli'h Ñi'h loh guidxyiyuh ziga nin nabahan ra' tantu ziga nin guhchi ra', ²⁴ ya chi'chi gadzihn ra' dxyih luulchima ra' chin guza'loh Crixtu guelrnabwa' ra', garaa ra' guel-guxchisi ra', nee cun guelrnabwa' ra' nin nuu llaa'ndxibaa'; ya chi'chi dxiu'n Ñi'h ntriehgu guel-rnabwa' loh Xtaada Dxiohs Ñi'h, ²⁵ laasii Crixtu ca'ha Ñi'h guelrnabwa' cun para hasta la'n dxyih ra' nin garah ra' bwiinn nin rdxyi'chinee la'h Ñi'h gutsiiga Dxiohs nez loh Ñi'h, ²⁶ ya luulchima

nin rdxyi'chinee la'h Ñi'h nin guza'loh Ñi'h naa guelguhchi, ²⁷ laasii la'h Dxiohs batsiiga garaa ra' cohsa ra' nez ñaa' Crixtu. Per ziga caa loh Xchihtsi Dxiohs garaa ra'n gwabiiga nez ñaa' Ñi'h, pwihsi guyaa ayi nee dxi'h Daada Dxiohs guinabwa' Jesucristu, laasii la'h Daada Dxiohs naa nin batsiiga garaa ra' cohsa ra' nez ñaa' Jesuhs. ²⁸ Ya chin la'h Crixtu canabwa' garaa ra' cohsa ra', chi'chi ziu'n Ñi'h ntriehgu garaa guelrnabwa' loh Xtaada Ñi'h nin naa Dxiohs, ya chi'chi tuhsi Dxiohs guinabwa' garaatii' ra' cohsa.

²⁹ Pwihsi ziga ruhnn tu lligaaba ayi gabahan ra' bwiinn loh guelguhchi, ¿xi pur rrohbañihsa chi'h tu xcweenta ra' bwiinn guuchi nin gwachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs? Zi'chiza sidela la'h bwiinn ayi gabahan ra' ba loh bwiinn guuchi, ¿xixnaa chi'h ruro'bañihsa ra' ba la'htu xcweenta ra' bwiinn guuchi?

³⁰ Nee ¿xixnaa chi'h za dxuu nu'h loh ra' xica guelya'dxi ra' gaduhbi hohra tii'? ³¹ Rñi' naannchi'pa'hn loh tu, bwihtsi ra'n, cayuhnn lasahca'hn xcweenta tu nez loh Daada Jesucristu Xtaada nu'h nin cayuhnn xtsi'n Ñi'h la'n lasto' tu, ya guiñi'n loh tu, garaa dxyih rdxihldxinee ra' bwiinn na'h tin chiinn ra' ba na'h. ³² Pwihsi sidela bwi'hnaa'hn lligaaba zigazi tuhbi bwiinn guidxyiyuh chin baca'neen la'h ra' bwiinn ra' nin naa ra' ziga zi maan ña'laa'dzi ra' loh guihtxyi Efesu, ¿xi gahn bwi'hnaa'hn? Sidela la'h ra' bwiinn ayi gabahan loh guelguhchi, ni'chin ¡gulcho'ho!, guidi'hnn nu'h ziga rñi' ra' bwiinn guidxyiyuh: “Gulcho'ho guida'w ra' nu'h nee guidwaa za nu'h, laasii guillii gachi ra' nu'h.”

³³ Ayi gusaa'n tu guisagui'hi tu ziga zi rahbi tuhbi dihchu: “Ayi gucha'ga lu'h bwiinn mahn o la'n zidii'dxi lu'h xtuhxa ba.” ³⁴ Nin guunn tu nnah gulgahca nasiin, ayi cu'tii tu duhlda, laasii nuu ra' bwiinn ra' loh tu nin ayi nu'nbwa' ra' la'h Dxiohs nin nuu dxibaa'; cañi'n yihca tu tin gatuhyi loh tu.

Xcweenta ziga gabahan ra' bwiinn ra' nin guhchi

³⁵ Pwihsi ziiu' nin guinaabadxyi'dxyi ra': “¿Xa gabahan ra' chi'h bwiinn guuchi ra' loh guel-guhchi? ¿Xa gaca chi'h tihxi ra' ba?” ³⁶ Squii' rñi'n loh bwiinn chi. ¡Bwiinn nahdatii! Chin rbahchi lu'h biñih pwihsi nahpa rachidu'h biñih chi o sea rñihchiloh biñih chi tin zi'chi rahpa yahgui'hn xteenn biñih chi guelnabahan. ³⁷ Biñih nin riaaba la'n yuh ayi tihxi dxi'h biñih chi rahca yahgui'hn sino que sto' biñih chi rahca yahgui'hn, nicala naa biñih chi trihgu o llooba. ³⁸ Ya chi'chi la'h Dxiohs rudi'hi Ñi'h foorma la'h biñih chi ziga naa xigaaba Ñi'h. ³⁹ Ayi garaa dxi'h tihxi chyu chi'hzi naa tuhbiloh. Ziga tihxi bwiinn naan guriin, tihxi guidxa'h naa zan guriin, ziga tihxi ra' maan ra' nin zohba xihyi ñi'h guriin naazan; zi'chi za tihxi ra' bwehlda guriin naaza tihxi ra' ma. ⁴⁰ Pwihsi zi'chi za nuu ra' tihxi ra' nin naa xteenn nez llaa'ndxibaa', nee cun tihxi za nez loh guidxyiyuh; per ziga foorma xteenn tihxi llaa'ndxibaa' guriincaa naan loh tihxi xteenn loh guidxyiyuh, ⁴¹ laasii zi'chi za ziga lla'ñih xteenn gubihdxyi guriin naan lon lla'ñih xteenn bwe'hw, ya zi'chi za ziga dxih llaa'ndxibaa' cada tuhbigah ra'n guriin-guriin naan lla'ñih ra'n. ⁴² Zi'chi za

naa xcweenta ziga guelgabahn bwiinn loh guel-guhchi, ziga chin rga'tsi tuhbi bwiinn loh guel-guhchi ruu'dxyi tihxi ba la'n ba' nee rñihchilohon, per chin gabahan ba loh ra' bwiinn guuchi, guriin gaca tihxi ba, ayi ru guudxin laasii banuu nabahan ba par tu'pazi. ⁴³ Rga'tsi tihxi nin rbwe'hesto' bwiinn, ya rabahan tihxi nacuubi nin rwa'ha za'ca bwiinn loh ñi'h; rga'tsi tihxi nin ayi jweersi, per rabahan tihxi nacuubi nin rahca nadxiipa duxa. ⁴⁴ Chin rga'tsi tihxi ziga tuhbi bwiinn la'n ba', naa tihxi ba chi xteenn guidxyiyuh, ya ziga tihxi cuubi ba chi nin gabahan naan tuhbi tihxi cuubi nin rudi'hi Dxiohs. Ni'chin nin nuu tihxi bwiinn riahcan yuh, ya nuu za tihxi bwiinn ziga nin guzee para dxibaa'.

⁴⁵ Pwihsi ziga za caa loh Xchihtsi Dxiohs, ndxi'hw galoh nin laa Adahn, bwi'hnn Dxiohs guhca ba tuhbi bwiinn nin gubahan; per ya Adahn nin bi' luulchima, ni'chi naa Jesucristu nin naa tuhbi Spíritu nin runi'hi guelnabahan nacuubi la'hnu'h. ⁴⁶ Galoh naa guelnabahan xteenn guidxyiyuh, ya chi'chiyi guyuu' tuhbi guelnabahan nacuubi nin biinloh nez dxibaa'. ⁴⁷ Zi'chi za mweer ndxi'hw nin bwi'hnn cha'yi Dxiohs guhca ba cun guxuh xteenn yuh nee naa ba bwiinn guidxyiyuh; ya ndxi'hw nin raroopa naa Jesucristu, la'h Ñi'h biehta Ñi'h nez dxibaa' hasta nuu Dxiohs. ⁴⁸ Bwiinn guidxyiyuh ra' naa ra' ba ziga zi la'h Adahn nin bwi'hnn Dxiohs cun guxuh, ya bwiinn ra' nin naa para dxibaa' naa ra' xpwiinn Jesucristu nin biehta nez gui'wdo' dxiaa dxibaa'. ⁴⁹ Pwihsi ziga rñah za nu'h ziga bwiinn nin guhca cun guxuh xteenn guidxyiyuh, pwihsi zi'chi za

guluu'yi guiñah nu'h ziga rñah bwiinn nin nuu llaa'ndxibaa'.

⁵⁰ Pwihsi xclaa'dzihn guiñi'n loh tu bwiitsi ra'n, nin naa bwe'hla nee dzihta nin guhlanee nu'h ayi nuu chuu ra'n loh xquelrnabwa' Dxiohs, nacuubi gaca garaatii'; pwihsi nin rñihchiloh ayi nuu chuu ni'chi loh nin ayi rñihchilohtii', ⁵¹ per xclaa'dzihn gacabwa' tu tuhbi cohsa rala'n. Ayi garaa ra' dxi'h nu'h gachi, per garaa ra' nu'h zahca zidxa'h ra' nu'h. ⁵² Madxihdu zigazi siin lu'h, nee lwehgugahca guillaala loh lu'h, chin dxihn tu guiñi' luulchima trompeta, chi'chi zabahan ra' bwiinn ra' nin guhchi ya ayi ru chutii' dxyih gachi ra' ba; ya neezaa la'h ra' nu'h zidxa'h za tihxi ra' nu'h, ⁵³ laasii tihxi nu'h nin naa xteenn guidxyiyuh guidxa'han tin gaapa nu'h tihxi nu'h nin naa xteenn llaa'ndxibaa', laasii tihxi nu'h nin naa xteenn guidxyiyuh rahchin, per ziga tihxi nu'h nin naa xteenn dxibaa' ayi para gachin; ba naan para tu'pazi. ⁵⁴ Ya ziga chin la'h tihxi nu'h nin naa xteenn guidxyiyuh bidxa'h tin guidxiaapa nu'h tihxi nu'h nin naa xteenn llaa'ndxibaa', nee neezaa chin la'h tihxi nu'h nin zahca gachi bidxa'h tin guidxiaapa nu'h tihxi nu'h nin ayi gaca gachi, nin chuu para tu'pazi; ya chi'chi zizohba xchi'dxyi Dxiohs nin rñi' squii': "La'h guelguhchi guñihchiloh laasii bwi'hnn Jesucristu gahn loh guelguhchi." ⁵⁵ Guelguhchi, ¿cuun xquelrnabwa' lu'h para guinabwa' lu'h la'hnu? Guelguhchi, ¿cuun xchi'h xquelnah lu'h nin ñahpa lu'h? ⁵⁶ Xquelnayaan xteenn guelguhchi naa duhlida, ya xquelrnabwa' duhlida naa lehyi, ⁵⁷ per zuxchiilli Dxiohs, runi'hi Ñi'h guelrnabwa' la'hnu'h pur xcweenta xteenn

Daada Jesucristu.

⁵⁸ Pwihsi ni'chin bwiitsi ra'n, gulchezah nayaa gaduhbi sto' tu; gulgui'hnn xtsi'n Dxiohs ayi guiria'h gahn tu, laasii la'htu naann tu dzi'n nin guunn tu xcweenta Dxiohs ayi naan dzi'n lliaa'ha.

16

Mweeyi ra' nin guidiaa'ha para la'h ra' xpwiinn Dxiohs

¹ Xcweenta mweeyi nin guidiaa'ha para la'h ra' bwiitsi ra' nu'h loh xchi'dxyi Jesucristu; gulgui'hnnan ziga gahca ra'pihn guunn ra' bwiinn guido' xteenn Galacia. ² Gazohba dumingu, cada tuhbigah tu gulcwe'hecaa tuhbi mweeyi yihca cada tuhbigah dxyih ziga chi'h zi ruhnn tu gahn loh tuhbi xmahn, gulcu'cha'yin, tin ayi hohragah la'h tu nuu cagatiaa'ha mweeyi chin dxie'ldahn, ³ tin chin gadzihna'hn guixe'hla'hn mweeyi ca cun chiohpa-chohna dxihtsi chenee chyu chi'hzi bwiinn nin cwii tu chegasia'hanan loh guihdxyi Jerusalehn, ⁴ ya sidela na'h za chaa'hahn, pwihsi sah ra' ba choo nu.

Lligaaba nin bwi'hnn Pahblu chee ba biahja

⁵ Loh biahje rii' nahpa ti'dxi'hn nez loh guihdxyi ra' xteenn guihdxyi Macedonia, ya chi'chiiy gadzihna'hn loh guihdxyi Corintu ca. ⁶ Pwihsi ya chi'chi pwehda zahcata'hn ri'ca mas paaldae dxyih, o chuu'huhn ri'ca loh gaduhbi bwe'hw nahlda ra', ya chi'chi la'htu zahca gacanee tu na'h loh biahja nin gazaa'hahn stuhbi lahta, ⁷ laasii ayi xclaa'dzihn ti'dxi'hn ri'ca tuhbi ladi'dxizi, sino que xclaa'dzihn gacata'hn ri'ca xchih sidela la'h

Daada Jesucristu nnaa Ñi'h. ⁸ Per ya loh guihdxyi Efesu zia'hanahn ri'chi, tin guti'dxi'hn lañih nin rusanna sto' ra' bwiinn xa bi' Spíritu Saantu Dxiohs, ⁹ laasii ri'chi nuu ziahan ra' bwiinn nin xclaa'dzi gusi'dxi xchi'dxyi Dxiohs, nee ri'chi za nuu ra' ziahan ra' nin rdxyi'chinee ra' na'h.

¹⁰ Sidela la'h Timoteu radzihn ri'ca, gulgui'hn pur chuu nasaa sto' bi tin ayi xi lligaaba chuu bi, laasii la'h bi ruhnn za bi dzi'n xteenn Daada Jesucristu ziga za na'h. ¹¹ Pwihsi ni'chin nin tuhbi tu ayi cwe'he sto' tu la'h bi; mas gulgui'hn cumpahñu la'h bi loh biahja nin dxi' bi rii', laasii cabwe'za'hn la'h bi rii' tuhsi cun spaaldae ra' bwiitsi lasaa' ra' nu'h.

¹² Pwihsi la'n guñi' duxa loh bwiitsi nu'h Apolos tin ñie'guia'ha ba xa nuu tu cun spaaldae ra' bwiitsi nu'h, per ayi guhca xigaaba ñi' bi; per zi' bi dxyih chi'h zi nin gaca dxi' bi.

GuelrgahpaDxiohs luulchima xteenn Pahblu

¹³ Gulgahca nasiin, nee gulchezah nayaa loh guelriachii sto' xteenn xchi'dxyi Dxiohs. Per loquesi gulgahca ndxi'hw, gulgahca bwiinn nin nada'n roo'. ¹⁴ Xi chi'h zi cohsa nin guunn tu, gulgui'hnnan cun gaduhbi sto' tu.

¹⁵ La'htu bwiitsi ra'n, la'htu naann xcweenta ra' xfamihyi Estéfanos, nin mweer gwachii sto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs loh guihdxyi Acaya. Naann tu xa ruhnn duxa ra' ba cumpahñu la'h ra' bwiitsi ra' nu'h nin nuu ra' ri'ca. Nnah rnaba duxa'hn loh tu, ¹⁶ gulgazo'badxiahga xchi'dxyi ra' bwiinn ra' ca, neezaa xchi'dxyi garaa ra' bwiinn ra' nin rahcanee la'h ra' xpwiinn Dxiohs, nee cun nin ruhnn ra' za xtsi'n Dxiohs. ¹⁷ Riahxi'hn pur nin ri'

ra' Estéfanas, Fortunatu cun Acaico; pwihsi bwiinn ra' rii' bwi'hnn ra' ba dzi'n ra' nin ayi guhca ñuhnn tu laasii ayi tu. ¹⁸ Bwi'hnn ra' ba guyuu' gui'w ru sto'n nee cun neezaa la'htu, ni'chin gulgacabwa' lasahca bwiinn ra' squii'.

¹⁹ La'h ra' bwiinn xquido' Jesucristu nin nuu ra' nez loh guihdxyi ra' xteenn Asia ruxe'hla tuhbi guelrgahpaDxiohs para la'htu. Aquila cun che'hla ba Priscila, cun neezaa ra' bwiinn ra' nin radiaa'ha loh cultu rwaa' yihdzi ra' ba; ruxe'hla za ra' ba ziahan duxa guelrgahpaDxiohs para la'htu. ²⁰ Gulguica'ha guelrgahpaDxiohs nin ruxe'hla ra' bwiitsi ra' nu'h rii' para la'htu nee gulgahpaDxiohs lasaa' ziga tuhbi ziga stuhbi, pur lah Jesucristu.

²¹ Na'h Pahblu ruxe'hla Zahn tuhbi guelrgahpaDxiohs para la'htu, la'h gahca na'h baca'h lehtra rii'.

²² Sidela chyuulla ayi ruca'h sto' ñi'h la'h Daada Jesucristu, nuu dii bwiinn chi. ¡Gudaa'gah Jesucristu Daada xteenn nu'h!

²³ Daada Jesucristu guunntaa'yi yihca tu.

²⁴ Guelruca'h sto' nin na'pahn xcweenta Daada Jesucristu ruxe'hla'hn para la'htu. Zi'chi pwihsi.

**Xchi'dxyi cuubi dxiohs nin bie'galuu'yi daada
Jesucristu (El Nuevo Testamento en el
zapoteco de Chichicapan y en español)
New Testament in Zapotec, Chichicapan
(MX:zpv:Zapotec, Chichicapan)**

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Chichicapan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Chichicapan [zpv], Mexico

Copyright Information

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Chichicapan

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f751ae13-0cd1-54fd-8c16-86718fb9cd5b